

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Piekarach Śląskich
za rok 2023**

WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie jest samodzielną jednostką organizacyjną miasta Piekary Śląskie powołaną Uchwałą Nr XV/65/90 Miejskiej Rady Narodowej w Piekarach Śląskich z dnia 29 marca 1990r. w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Piekarach Śląskich.

Jednostka działa w oparciu m. in. o Statut, ustawę o samorządzie gminnym, ustawę o pomocy społecznej, ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawę o finansach publicznych, ustawę o świadczeniach rodzinnych, ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawę o przeciwdziałaniu przemocy, ustawę o ochronie zdrowia psychicznego, ustawę o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, ustawę o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawę o dodatkach mieszkaniowych, ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawę o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawę o dodatku osłonowym, ustawę o dodatku węglowym, ustawę o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw oraz wiele innych obowiązujących w obszarze pomocy społecznej przepisów.

Zgodnie z brzmieniem ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej jest narzędziem instytucji polityki społecznej państwa mającym na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ma za zadanie wspierać osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwiać im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Ustawowo zobowiązany jest również do podejmowania innych zadań wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenia i realizacji programów osłonowych. Ośrodek współpracuje w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organami administracji samorządowej, rządowej, organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim i innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami prawnymi i fizycznymi. Realizując zadania Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich ma na celu dążenie do poprawy jakości życia słabszych społecznie i ekonomicznie mieszkańców miasta i osób przebywających na jego terenie, dbałość o zapewnienie prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodzin przeżywających trudności i kryzysy, budowanie właściwych relacji między jej członkami, właściwe pełnienie przez nich ról społecznych, wspieranie ich dążeń do usamodzielnienia, bezpieczeństwo oraz właściwy rozwój i wyrównywanie szans dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie demoralizacji, patologiom i wykluczeniu społecznemu mieszkańców Piekar Śląskich.

Wypełniając swoje zadania Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich kieruje się zasadami równości, pomocniczości, solidarności oraz subsydiarności, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli. Rozeznaje i realizuje potrzeby obywateli i potrzeby wskazane przez władze miasta. Realizuje działania wynikające z zapisów strategii rozwiązywania problemów społecznych. Tworzy lub współtworzy programy na rzecz mieszkańców miasta. Prowadzi obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej. W celu realizacji coraz większej ilości zadań wiedza pracowników musi wykraczać poza problematykę pomocy społecznej i obejmować szerokie spectrum informacji koniecznych w procesie udzielania pomocy osobom i rodzinom tego wymagającym. Pojawia się też potrzeba wykorzystania w pracy specjalistów dotąd nie zatrudnianych, budowy infrastruktury około pomocowej. Coraz bardziej istotne staje się również stosowanie interdyscyplinarnych rozwiązań,

pogłębianie współpracy i budowanie partnerstw na rzecz pobudzania szeroko pojętej aktywności osób i rodzin trafiających do systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.

Do zadań priorytetowych w poprzednim roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich podjął działania ukierunkowane na:

- tworzeniu warunków do prawidłowego funkcjonowania rodziny,
- rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej,
- umacnianiu wśród rodzin postaw aktywności i przedsiębiorczości mających na celu zmianę stylu życia,
- przeciwdziałaniu i niwelowanie skutków negatywnych zjawisk społecznych,
- usamodzielnianiu klientów pomocy społecznej poprzez aktywizację zawodową i społeczną,
- wspieraniu osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych,
- zaspokajaniu potrzeb rodzin i osób, które nie mogą ich zaspokoić we własnym zakresie,
- wzmocnieniu współpracy z podmiotami działającymi w obszarze pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- tworzeniu osobom niepełnosprawnym warunków umożliwiających samodzielne funkcjonowanie w społeczeństwie,
- realizacji specjalistycznego wsparcia w formie porad prawnych, psychologicznych, czy psychiatrycznych,
- pomocy w formie zindywidualizowanej pracy socjalnej dla osób i rodzin wymagających takiego wsparcia,
- propagowaniu aktywizacji czasu wolnego dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- aktywizacja osób w wieku 60+.

W celu lepszego wykorzystania posiadanych zasobów w skutecznej i komplementarnej pracy na rzecz osób i grup wymagających włączenia społecznego i wsparcia, kontynuowano model oddzielenia zadań administracyjnych od pracy socjalnej oraz świadczenia usług socjalnych. W realizacji zadań spoczywających na Ośrodku kładziono szczególny nacisk na zapewnienie możliwie najwyższej jakości świadczonych usług oraz zapewnienie adekwatnych do potrzeb form wsparcia mieszkańcom Piekar Śląskich.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie realizuje swoje obowiązki zgodnie z zasadami celowości, legalności i gospodarności w zakresie wydatkowania środków finansowych, obowiązującymi standardami oraz zasadami etyki zawodowej. Realizacja misji i założonych celów przebiega zgodnie z obowiązującymi przepisami.

I. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ

Na potrzeby przyznania świadczeń z pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich podzielił obszar miasta w poniższy sposób:

Podział	Teren	Siedziba
Obszar numer 1	Osiedle Wieczorka, Kozłowa Góra, Kolonja Józefka	Terenowy Punkt Pracowników Socjalnych 41-943 Piekary Śląskie ul. Generała Stanisława Maczka 13
Obszar numer 2	Piekary Śląskie Centrum, Szarlej	Terenowy Punkt Pracowników Socjalnych 41-940 Piekary Śląskie ul. Kalwaryjska 58
Obszar numer 3	Brzozowice - Kamień, Brzeziny Śląskie, Dąbrówka Wielka	Terenowy Punkt Pracowników Socjalnych 41-948 Piekary Śląskie ul. Kusocińskiego 4

Tabela 1: Podział Obszaru miasta Piekary Śląskie.

1. Charakterystyka Obszaru numer 1

Obszar numer 1 obejmuje teren Starego Osiedla, Nowego Osiedla, Kozłowej Góry oraz Kolonii Józefka. Zabudowa wyżej wskazanego obszaru jest zróżnicowana i składa się z domków jednorodzinnych, zabudowy wielorodzinnej, budynki typu osiedlowego w tym nowe bloki mieszkalne oraz bloki z końca ubiegłego wieku. Liczba środowisk korzystających z pomocy pracowników socjalnych ds. świadczeń obejmuje 198 środowisk. Problemy społeczne są zróżnicowane, jednak nie występują ich skupiska. Dominującymi problemami jest ubóstwo, ale także długotrwała lub ciężka choroba oraz bezrobocie. Sporą część klientów stanowią osoby starsze i samotne, w tym długotrwale chore.

Głównym źródłem utrzymania są świadczenia emerytalno-rentowe, dodatki mieszkaniowe, zasiłki rodzinne, wynagrodzenia z pracy najemnej i dorywczej oraz świadczenia 500+, świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

2. Charakterystyka Obszaru numer 2

Obszar numer 2 obejmuje teren Piekary Śląskie Centrum, Szarlej. Zabudowa w przeważającej części składa się z domków jednorodzinnych, kamienic, oraz budynków typu osiedlowego w tym bloki mieszkalne z końca ubiegłego stulecia. Znaczący udział stanowią lokale o niskim standardzie oraz lokale socjalne. Niniejszy obszar obejmuje 219 środowisk korzystających z pomocy społecznej - zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Głównym powodem ubiegania się o pomoc z zakresu świadczeń z pomocy społecznej było ubóstwo powiązane z bezrobociem, spowodowanym niskim poziomem wykształcenia, brakiem kwalifikacji przydatnych na rynku pracy oraz długotrwała lub ciężka choroba.

Charakterystyczne dla tego obszaru jest, większe niż w innych obszarach miasta, współwystępowanie w obrębie jednego środowiska kilku problemów społecznych oraz koncentracja znacznej liczby korzystających, na stosunkowo niewielkim terytorialnie obszarze. Głównym źródłem utrzymania są

świadczenia rodzinne, dodatek mieszkaniowy, wynagrodzenia za pracę dorywczą, świadczenia 500+, świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zasiłki stałe.

3. Charakterystyka obszaru numer 3

Obszar numer 3 obejmuje teren Brzozowice – Kamień, Brzeziny Śląskie, Dąbrówka Wielka, który charakteryzuje się zabudową typu osiedlowego w tym nowych bloków mieszkalnych z końca ubiegłego stulecia, domków jednorodzinnych, kamienic.

Z usług punktu terenowego pracowników socjalnych korzystało 167 środowisk. Najczęstszym powodem ubiegania się o pomoc nadal było ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba. Kolejną wyraźnie widoczną grupą korzystających z pomocy są osoby bezrobotne. Mimo, iż przeważająca liczba osób korzystających z pomocy społecznej to osoby w wieku produkcyjnym to wyraźnie wyodrębniają się osoby wymagające wsparcia w związku z wiekiem lub niepełnosprawnością. Taka struktura przekłada się na specyfikę źródeł utrzymania - głównymi źródłami dochodu są świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zasiłki stałe a także prace dorywcze.

W ramach swojej działalności pracownicy socjalni ściśle współpracują z podmiotami określonymi jako zasoby instytucjonalne, do których zalicza się m. in.:

- 1) właściwe wydziały Urzędu Miasta,
- 2) Komenda Miejska Policji,
- 3) Straż Miejska,
- 4) Prokuratura Rejonowa w Tarnowskich Górach,
- 5) Sąd Rejonowy,
- 6) Zakład Gospodarki Mieszkaniowej,
- 7) szpitale i inne placówki ochrony zdrowia,
- 8) placówki oświatowe, pedagodzy szkolni,
- 9) Powiatowy Urząd Pracy.

4. Charakterystyka środowisk objętych pomocą

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w 2023r. objęli łącznie 584 środowiska, natomiast w roku 2022r. było 585 środowisk. Poniższa tabela przedstawia liczbę środowisk z podziałem na obszary.

Obszary przyznawania świadczeń	Liczba środowisk w 2022r.	Liczba środowisk w 2023r.
Obszar numer 1	207	198
Obszar numer 2	188	219
Obszar numer 3	190	167
Ogółem	585	584

Tabela 2: Liczba środowisk korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej przyznanych decyzją administracyjną z podziałem na obszary.

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że w porównaniu do roku 2022 zmalała ogólna liczba środowisk korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie.

Poniższa tabela przedstawia ilość środowisk korzystających z pomocy społecznej ze względu na dominujące powody udzielanej pomocy w latach 2022 - 2023r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba środowisk korzystających z pomocy w 2022r.	Liczba środowisk korzystających z pomocy w 2023r.
Ubóstwo	300	321
Sieroctwo	0	1
Bezdomność	57	74
Bezrobocie	205	218
Niepełnosprawność	168	176
Długotrwała lub ciężka choroba	378	384
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	57	71
Alkoholizm	70	71
Narkomania	0	4
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	16	11

Tabela 3: Powody udzielania pomocy oraz liczba środowisk w latach 2022 -2023.

Z przedstawionych danych wynika, że dominującymi problemami pozostają: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność.

	Obszar numer 1	Obszar numer 2	Obszar numer 3
Ubóstwo	91	134	96
Sieroctwo	0	1	0
Bezdomność	18	35	21
Bezrobocie	68	85	65
Niepełnosprawność	56	73	47
Długotrwała lub ciężka choroba	122	146	116
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	25	30	16

Alkoholizm	20	22	29
Narkomania	2	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	4	3

Tabela 4: Charakterystyka obszarów z dominującymi problemami.

5. Zadania własne gminy

1) Zasiłek celowy przyznawany jest na podstawie art. 7, art. 8 i 39 ustawy o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023r., poz. 901 z późniejszymi zmianami) w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej.

Najczęstszą przyczyną przyznania takiego zasiłku była potrzeba zakupu, leków, pokrycie bieżących opłat mieszkaniowych. W 2023 roku przyznano 320 zasiłków celowych, natomiast w 2022 roku przyznano 318 zasiłków celowych. Z powyższych danych wynika, że w porównaniu do 2022r. wzrosła liczba przyznanych zasiłków celowych.

2) Specjalny zasiłek celowy przyznawany jest w szczególnie uzasadnionych przypadkach na podstawie art. 41 ustawy o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 901 z późniejszymi zmianami). Dominującą grupą, korzystającą z tej formy pomocy, są osoby długotrwale chore, niepełnosprawne, w podeszłym wieku. Głównym powodem przyznania tego zasiłku były koszty związane z zakupem leków oraz pokrycie bieżących opłat mieszkaniowych.

W 2023 roku przyznano 108 specjalnych zasiłków celowych, gdzie liczba świadczeń wynosiła 306 natomiast w 2022 roku przyznano 67 specjalnych zasiłków celowych, gdzie liczba świadczeń wynosiła 170.

Z powyższych danych wynika, że w porównaniu z 2022r. wzrosła ogólna liczba przyznanych specjalnych zasiłków celowych i ilość świadczeń.

3) Dożywianie to świadczenie przyznane w postaci posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób i rodzin. Warunkiem niezbędnym do uzyskania wsparcia w realizacji ww. zadań było przyjęcie przez Radę Miasta Gminnego Programu Osłonowego, w zakresie dożywiania na lata 2019-2023 oraz zapewnienie środków własnych w wysokości nie mniejszej niż 40% przewidywanych kosztów realizacji programu.

W roku 2023 programem zostało objętych 567 osób z terenu naszej gminy z czego:

- a) 11 osób korzystających z posiłków w barze,
- b) 556 to pozostałe osoby korzystające ze świadczenia pieniężnego na zakup żywności.

W roku 2023 wydatkowano kwotę 928 256,00 zł na zasiłki celowe, celowe specjalne i świadczenia pieniężne na zakup żywności, w tym na:

- a) dożywianie dorosłych w wysokości 30 256,00 zł,
- b) zasiłki celowe w wysokości 808 709,00 zł,
- c) specjalne zasiłki celowe w wysokości 89 291,00 zł.

4) Wynagrodzenie dla kuratora

Wynagrodzenia dla kuratora przyznane na podstawie postanowienia sądu jest świadczeniem pieniężnym kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (t.j. 2023r., poz. 2809). Wynagrodzenia dla kuratora należy do zadań

własnych gminy.

W roku 2023 z wynagrodzenia dla kuratora skorzystały 2 osoby, a na ten cel wydatkowano kwotę 5 700 zł.

5) Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przysługuje zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023r., poz. 901 z późniejszymi zmianami). Ww. świadczenie było przyznane z następujących powodów:

- a) bezrobocie – 191,
- b) długotrwała choroba – 112,
- c) niepełnosprawność – 48,
- d) inne niż wymienione powyżej – 65.

Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w 2023r. wynosiła: 305, a w 2022r. - 299.

Kwota, jaka została wydatkowana na ten cel, wynosiła: 496 982,00 zł, a w 2022r. - 463 136,00 zł.

Z powyższych danych wynika, że w roku 2023r. w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła liczba osób korzystających z tej formy pomocy oraz kwota poniesionych wydatków na ten cel.

W roku 2023 wydano 19 decyzji odmownych, z niżej wymienionych powodów:

- a) przekroczenie kryterium dochodowego,
- b) brak współpracy z pracownikiem socjalnym.

6) Zasiłek stały

Zasiłek stały przysługuje zgodnie z art. 37 ustawy o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023, poz. 901 z późniejszymi zmianami):

- a) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- b) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały ustala się w wysokości :

- a) w przypadku osoby samotnie gospodarującej - różnica między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej (776,00 zł), a dochodem tej osoby z tym, że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 719,00 zł miesięcznie,
- b) w przypadku osoby w rodzinie - różnica między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie (600,00 zł), a dochodem na osobę w rodzinie.

Jest to świadczenie wypłacane w okresach miesięcznych, a jego minimalna kwota wynosi 30,00 zł, natomiast maksymalna 719,00 zł. W roku 2023 korzystało z zasiłków stałych 170 osób, przyznano łącznie 1656 świadczeń. Kwota, jaką wydatkowano na zasiłek stały, to 862 188,00 zł. Natomiast w roku 2022 z zasiłków stałych korzystały 182 osoby, przyznano łącznie 1834 świadczenia. Porównując z rokiem 2022 stwierdzić można, że liczba osób korzystających z powyższego świadczenia zmalała, natomiast wydatki poniesione na ten cel były wyższe.

W 2023r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie odmówił ww. świadczenia 14 razy z powodów:

- a) przyznania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w stopniu lekkim,

- b) przekroczenia kryterium dochodowego zawartego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej osób ubiegających się o zasiłek stały,
- c) braku ustalenia orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

7) Kierowanie do domów pomocy społecznej

Zgodnie z obowiązującymi przepisami:

- a) po otrzymaniu wniosku wraz z niezbędnymi dokumentami osoby ubiegającej się o miejsce w domu pomocy społecznej organ gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby wydaje decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej (bez względu na to, czy w domu pomocy społecznej jest wolne miejsce i jak długi jest okres oczekiwania na to miejsce),
- b) gdy w domu pomocy społecznej jest wolne miejsce organ powiatu prowadzącego dom wydaje decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej,
- c) w przypadku niemożności umieszczenia w domu pomocy społecznej z powodu braku wolnych miejsc, organ powiatu prowadzącego dom powiadamia osobę o wpisaniu na listę oczekujących oraz o przewidywanym terminie oczekiwania na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

W 2023r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie umieścił 24 osoby w domu pomocy społecznej, a oczekujących na umieszczenie było 36 osób. W 2022r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie umieścił 20 osób w domu pomocy społecznej, natomiast oczekujących na miejsce były 43 osoby.

Według stanu na grudzień 2023r. liczba mieszkańców w Domu Pomocy Społecznej w Piekarach Śląskich wynosiła 131 osób.

Z powyższych danych wynika, że w 2023r. osób umieszczonych w domu pomocy społecznej było więcej niż w 2022r., a także zmniejszyła się liczba osób oczekujących na miejsce w domu pomocy społecznej.

8) Przyznanie stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego dla uczniów

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (t. j. Dz. U. z 2022r., poz. 2230 z późniejszymi zmianami) do zadań własnych gminy należy wydawanie decyzji przyznającej stypendium szkolne oraz zasiłek szkolny.

Stypendium szkolne przysługuje: uczniom szkół publicznych, niepublicznych i niepublicznych szkół artystycznych o uprawnieniach publicznych szkół artystycznych oraz słuchaczom kolegiów, pracownikom służb społecznych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia oraz wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków rewalidacyjno - wychowawczych – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki. Stypendium szkolne przysługuje, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 600,00 zł. Zasiłek szkolny przysługuje: uczniom szkół publicznych, niepublicznych i niepublicznych szkół artystycznych o uprawnieniach publicznych szkół artystycznych oraz słuchaczom kolegiów, pracownikom służb społecznych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia oraz wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków rewalidacyjno - wychowawczych – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

W roku 2023 wydano 44 decyzje przyznające stypendium szkolne. Kwota, jaką wydatkowano na stypendium szkolne, to 18 145,85 zł.

6. Zadania zlecone gminy

1) Prawo do świadczeń z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U z 2022, poz. 2561 ze zmianami) do zadań zleconych gminie należy wydawanie decyzji, o których mowa w art. 54 w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni, spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 776 zł, osobie w rodzinie której dochód nie przekracza kwoty 600 zł na osobę w rodzinie), w przypadku których nie zachodzi okoliczność, o której mowa w art. 12 tej ustawy (stwierdzone dysproporcje między udokumentowaną wysokością dochodu, a sytuacją majątkową osoby wskazującą, że osoba jest w stanie przezwyciężyć trudną sytuację życiową wykorzystując własne zasoby majątkowe).

W 2023 roku wydanych zostało 155 decyzji w sprawach potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2) Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki

Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki wydane przez sąd jest świadczeniem pieniężnym z pomocy społecznej (t.j. Dz. U z 2023, poz. 901 z późniejszymi zmianami). Wynagrodzenie za sprawowanie opieki należy do zadań zleconych z administracji rządowej realizowanych przez gminę.

W roku 2023 z wynagrodzenia za sprawowanie opieki skorzystała 1 osoba, a na ten cel wydatkowano kwotę 3 045,00 zł.

7. Pomoc finansowa dla obywateli Ukrainy

1) Jednorazowe świadczenia pieniężne w wysokości 300 zł na osobę

Jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę jest świadczeniem pieniężnym przyznawanym zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz. U z 2023, poz. 103 z późniejszymi zmianami).

Jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę należy do zadań zleconych z administracji rządowej realizowanych przez gminę.

W roku 2023 z jednorazowego świadczenia pieniężnego skorzystało 40 osób, a na ten cel wydatkowano kwotę 12 240,00 zł.

2) Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przysługuje zgodnie z art. 29, art. 30 ustawy z 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 103 z późniejszymi zmianami) w związku art. 38 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej. Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w 2023r. wynosiła 9. Kwota wydatkowana na ten cel to 21 453,49 zł.

3) Zasiłek stały

Zasiłek stały przysługuje zgodnie z art. 29, art. 30 ustawy z 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023r. poz. 103 z późniejszymi zmianami) w związku art. 37 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej . Świadczenie to w 2023r. przyznano decyzją 2 osobom. Kwota wydatkowana na ten cel to 4145,38 zł.

4) Zapewnienie jednego gorącego posiłku dla dzieci w przedszkolu i szkole

Zapewnienie jednego gorącego posiłku dla dzieci w przedszkolu i szkole przysługiwało zgodnie z art. 29, art. 30 ustawy z 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 103z późniejszymi zmianami) w związku art. 17 ust. 1 pkt 3, 14, art. 39 i art. 48b ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej. Świadczenie to w 2023r. przyznano 7 dzieciom. Kwota wydatkowana na ten cel to 1 677,50 zł.

5) Przyznanie stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego dla uczniów

Przyznanie stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego dla uczniów przysługiwało zgodnie z art. 90n ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2022r., poz. 2230 z późniejszymi zmianami) oraz art. 53 ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Świadczenie w 2023r. Przyznano 9 osobom. Kwota wydatkowana na ten cel to 3 738,66 zł.

8. Dodatek elektryczny

Od 1 grudnia 2022r. zostało przekazane do realizacji zadanie w formie jednorazowego dodatku elektrycznego zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. poz. 2127 z późniejszymi zmianami). Dodatek elektryczny został przyznany w dwóch kwotach:

- jeżeli zużycie energii elektrycznej w roku 2021r. wynosiło poniżej 5 MWh kwota dodatku elektrycznego wynosiła 1000 zł,
- jeżeli zużycie energii elektrycznej w roku 2021r. wyniosło więcej niż 5 MWh kwota dodatku elektrycznego wynosiła 1500 zł.

Liczba złożonych wniosków o dodatek elektryczny wynosiła 268. Kwota wydatkowana na ten cel to 287 130,00 zł. Świadczenie zostało przyznane ze względu na zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym. I tak na zużycie :

- a) **poniżej 5 MWh**– przyznano 109 świadczeń,
- b) **powyżej 5 MWh** – przyznano 115 świadczeń.

Odrzucono 44 wnioski. Ww. świadczenia były wypłacone w pierwszym półroczu roku 2023.

II. DZIAŁ DODATKÓW MIESZKANIOWYCH

1. Dodatki mieszkaniowe

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie realizuje od 1 kwietnia 2014r. zadanie własne gminy w zakresie przyznawania dodatków mieszkaniowych, które reguluje ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 1335) .W okresie od 01.01.2023r. do 31.12.2023r. z pomocy materialnej w formie dodatku mieszkaniowego skorzystało 1056 gospodarstw domowych, zrealizowano 10 084 świadczeń, na kwotę 4 473 342,26 zł. W powyższym okresie przyjęto 1778 wniosków. Łącznie wydano 1896 decyzji administracyjnych, w tym:

- 1) 1684 decyzje o przyznaniu świadczenia,
- 2) 75 decyzji odmownych,
- 3) 10 decyzji umarzających postępowanie o przyznanie świadczenia,
- 4) 34 decyzje wygaszające ze względu na zmianę adresu zamieszkania lub zgon wnioskodawcy,

5) 58 decyzji wstrzymujących wypłatę świadczeń spowodowanych niedopełnieniem obowiązku bieżącego opłacania przypadającej należności za lokal mieszkalny,

6) 35 decyzji wznawiających z powodu uregulowania zaległości.

Przeprowadzono 81 wywiadów środowiskowych na okoliczność porównania danych zawartych we wnioskach z faktyczną sytuacją wnioskodawcy.

Ponadto wznowiono z urzędu 8 postępowań administracyjnych w sprawie przyznanego dodatku mieszkaniowego.

Średnia wysokość jednego świadczenia wyniosła 443,61 zł.

Lp.	Zasoby	2022 rok		2023 rok	
		liczba	kwota	liczba	kwota
1.	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej	5253	2 099 908,96	5485	24 181 68,94
2.	Nieruchomości Brzeziny Sp z o.o.	610	289 385,12	690	390 807,14
3.	Spółdzielnie Mieszkaniowe	1229	400 018,87	1269	478 324,81
4.	Wspólnoty mieszkaniowe	797	290 505,70	954	392 068,95
5.	Prywatni zarządcy	1117	481 566,77	1150	55 1204,37
6.	Inne	515	205 540,64	536	242 768,05
	Razem:	9521	3766926,06	10084	4473342,26

Tabela 5. Liczba i kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowego w rozbiciu na poszczególne zasoby.

Lp.	Zasoby	2022 rok	2023 rok
1.	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej	399,75	440,87
2.	Nieruchomości Brzeziny Sp z o.o.	474,40	566,39
2.	Spółdzielnie Mieszkaniowe	325,48	376,93
3.	Wspólnoty mieszkaniowe	364,50	410,97
4.	Prywatni zarządcy	431,13	479,31
5.	Inne	399,11	452,93
	Średnia wysokość jednego świadczenia	395,64	443,61

Tabela 6. Średnia wysokość dodatku mieszkaniowego w rozbiciu na poszczególne zasoby.

2. Dodatki węglowe

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 sierpnia 2022r. o dodatku węglowym (Dz. U. z 2022, poz.1692 z późniejszymi zmianami) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie realizował od 1 stycznia 2023r. do 31 sierpnia 2023r. zadanie zlecone w zakresie przyznawania dodatków węglowych. Z pomocy finansowej w formie dodatku węglowego skorzystało 206 gospodarstw domowych na łączną kwotę 618 000 zł.

3. Ilość złożonych wniosków o wydanie zaświadczenia na zakup węgla

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 października 2022r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych (Dz. U. z 2022, poz. 2236 z późniejszymi zmianami) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie realizował od 1 stycznia 2023r. do 30 kwietnia 2023r. zadanie w zakresie przyjmowania wniosków

o wydawanie zaświadczenia potwierdzającego wypłacenie lub pozytywne rozpatrzenie na rzecz gospodarstwa domowego dodatku węglowego. Z tego tytułu wydano 465 zaświadczeń.

4. Opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne

Na podstawie przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązku opłacania składek emerytalno-rentowych podlegają niektóre osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna.

Za osoby uprawnione do powyższych świadczeń Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie opłaca składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Składki te opłacane są od podstawy odpowiadającej wysokości świadczenia przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia. W 2023r. opłacono składki na ubezpieczenie społeczne za 199 osób. Wydatki na ten cel wyniosły 1 388 932 zł.

Rodzaj świadczenia	2022			2023		
	Liczba osób	Liczba składek	Koszt ogółem	Liczba osób	Liczba składek	Koszt ogółem
Świadczenie pielęgnacyjne	170	1 865	1 077 448	192	1 982	1 334 236
Świadczenie pielęgnacyjne dla Obywateli UKR	0	0	0	6	78	52 482
Specjalny zasiłek opiekuńczy	1	8	1 361	1	13	2 214
Zasiłek dla opiekuna	1	7	1191	0	0	0
Razem:	172	1 880	1 080 000	199	2 073	1 388 932

Tabela 7. Ilość osób i liczba składek na ubezpieczenie społeczne.

Osobie uprawnionej do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, zasiłku dla opiekuna i zasiłku stałego przysługują świadczenia zdrowotne na zasadach określonych w ustawie o ubezpieczeniu zdrowotnym oraz ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W 2023r. opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne za 252 osoby. Wydatki na ten cel wyniosły 339 238 zł.

Rodzaj świadczenia	2022			2023		
	Liczba osób	Liczba składek	Koszt ogółem	Liczba osób	Liczba składek	Koszt ogółem
Świadczenie pielęgnacyjne	88	933	164 755	106	1 136	248 387
Świadczenie pielęgnacyjne dla Obywateli UKR	0	0	0	5	75	16 500
Specjalny zasiłek opiekuńczy	2	18	997	1	13	721
Zasiłek dla opiekuna	3	36	2 004	3	36	2 004
Zasiłek stały	153	1 558	80 439	135	1 477	71 293
Zasiłek stały dla Obywateli UKR	0	0	0	2	8	333
Razem:	246	2 545	248 195	252	2 745	339 238

Tabela 8. Ilość osób i liczba składek na ubezpieczenie zdrowotne.

III. DZIAŁ AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ

W ramach Działu Aktywizacji Społecznej realizowane są zadania obejmujące:

- organizację i realizację usług społecznych,
- pogłębioną pracę socjalną (systemową, metodyczną pracę socjalną),
- interwencyjną pracę socjalną i poradnictwo socjalne,
- wsparcie w formie asysty rodzinnej,
- wsparcie w formie asysty osób niepełnosprawnych,
- wsparcie dzieci i młodzieży w formie klubu integracyjnego.

1. Zadania w zakresie organizacji i realizacji usług społecznych

Zadania te w ramach Działu Aktywizacji Społecznej realizowane są w wyodrębnionym Zespole Usług i Wsparcia Społecznego, do którego zadań należy przygotowanie i obsługa zróżnicowanych usług socjalnych i społecznych na rzecz mieszkańców. Wśród przygotowywanych i nadzorowanych usług (głównie nabywanych w ramach zamówień publicznych) znalazły się takie, jak: usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, usługi opieki wytchnieniowej, schronienie dla osób bezdomnych (różne formy), usługa sprawienia pogrzebu, kompleksowa usługa czystościowa (dla osób bez dostępu do ciepłej wody i z ograniczoną możliwością prania odzieży), wsparcie konsultanta psychiatry, usługa transportowa i inne. W ramach Zespołu Usług i Wsparcia Społecznego realizowane są także zadania działających w dwóch budynkach Centrów Usług Społecznych.

1) Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych

Usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze, przysługują na podstawie art. 17 ust. 1 pkt. 11 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym należą one do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym.

W 2023r. z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystały 83 osoby, w tym ze specjalistycznych usług opiekuńczych 2 osoby.

Łącznie zrealizowano 24 676 godziny usług w tym 363 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych.

Część zadań była realizowana w ramach Programu „Opieka 75+”. W ramach Programu objętych było 26 osób, dla których zrealizowano 5289 godzin usług wraz z godzinami rozliczonymi w miesiącu styczniu 2024r.

Dla porównania w 2022r. z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało 85 osób, w tym ze specjalistycznych usług opiekuńczych 4 osoby. Łącznie zrealizowano 24 333,5 godziny usług w tym 301 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych. Część zadań była realizowana w ramach Programu „Opieka 75+”. Programem objętych było 27 osób, dla których zrealizowano 5 621 godzin usług wraz z godzinami rozliczonymi w miesiącu styczniu 2023r.

2) Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi przysługują zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt.3 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym należą one do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę.

W 2023r. z usług specjalistycznych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystały 2 osoby, na które składało się 1369 godzin świadczeń.

W roku 2022r. skorzystały z tej formy pomocy 3 osoby, na które składało się 1 255 godzin świadczeń.

3) Sprawianie pogrzebu

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie – w przypadkach, gdy brak osób gotowych do dokonania pogrzebu za osobę zmarłą na terenie Miasta - zleca usługę pochówku osobom uprawnionym, na podstawie umowy z Zakładem Pogrzebowym, zgodnie z art.17 ust.1 pkt. 15 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 maja 2023 (t. j. Dz. U. z 2023r. poz. 901) oraz ustawą o cmentarzach i chowaniu zmarłych z dnia 31 stycznia 1959r. (Dz. U. z 2020r. poz. 1947).

W roku 2023 sprawiono pogrzeb 11 osobom, dla porównania w roku 2022 zrealizowano 19 pochówków.

W ramach realizowanych zadań udzielano także pomocy i poradnictwa w zakresie zorganizowania pochówku dla członków rodzin.

4) Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” - edycja 2023

Program realizowany był ze środków Funduszu Solidarnościowego. W dniu 21.02.2023r. została zawarta umowa pomiędzy Gminą Piekary Śląskie a Wojewodą Śląskim na sfinansowanie w/w zadania w roku 2023.

Gmina Piekary Śląskie otrzymała środki z Funduszu Solidarnościowego na realizację zadania w 2023r. w kwocie 94 113,36 zł (pomocą objęto 11 osób). Ostatecznie wsparciem w tej formie zostało objętych 11 osób niepełnosprawnych, w tym 10 dorosłych osób legitymujących się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub równoważnym oraz 1 niepełnosprawne dziecko.

Głównym celem Programu było wprowadzenie usługi asystenta, jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla:

- a) dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności, łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- b) osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, wydane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego.

Uczestnicy Programu mieli możliwość skorzystania z pomocy asystenta m.in. przy:

- wyjściu, powrocie i dojeździe do wskazanych przez uczestnika miejsc,
- czynnym uczestnictwie w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych i sportowych,
- wykonywaniu codziennych czynności,
- załatwianiu spraw urzędowych,
- nawiązaniu kontaktu/współpracy z różnego rodzaju organizacjami.

Działania podejmowane w ramach Programu miały na celu:

- zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na prowadzenie bardziej samodzielnego i aktywnego życia, a co za tym idzie poprawy ich funkcjonowania w środowisku,
- stymulację do podejmowania wszelkiego rodzaju aktywności,
- przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność oraz wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych,

- ograniczanie skutków niepełnosprawności.

Z uwagi na fakt, iż Program cieszył się dużym zainteresowaniem, planowana jest kontynuacja Programu w 2024r.

5) Program „Opieka Wytchnieniowa”- edycja 2023

Program realizowany był ze środków Funduszu Solidarnościowego. W dniu 27.02.2023r. została zawarta umowa pomiędzy Gminą Piekary Śląskie, a Wojewodą Śląskim na sfinansowanie w/w zadania w roku 2023. Wartość dotacji wyniosła 41 713,92 zł. (środki przyznane zostały na wsparcie 5 osób). Ostatecznie wsparciem w tej formie zostało objętych 5 opiekunów sprawujących opiekę nad osobami niepełnosprawnymi w tym 4 opiekunów sprawujących opiekę nad dorosłymi osobami niepełnosprawnymi legitymującymi się znacznym stopniem niepełnosprawności lub równoważnym oraz 1 opiekun niepełnosprawnego dziecka.

Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, lub osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi. W Piekarach Śląskich Program był realizowany w formie usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego w ilości 1200 godzin.

Wprowadzenie usługi miało na celu czasowe odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki, zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację.

Z uwagi na fakt, iż Program cieszył się dużym zainteresowaniem, planowana jest kontynuacja w 2024r.

6) Program „Korpus Wsparcia Seniorów” - na rok 2023

Program finansowany był z budżetu Państwa na dofinansowanie zadania własnego Gminy tj. realizację usługi wsparcia na rzecz Seniorów w ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023.

W dniu 02.03.2023r. Rada Miasta Piekary Śląskie podjęła uchwałę nr LXI/656/23 w sprawie przyjęcia Programu Ośłonowego Miasta Piekary Śląskie „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023.

Gmina Piekary Śląskie w 2023r. otrzymała dotację z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej na realizację tego Programu w wysokości 17 840 zł, w tym:

- Moduł I 11 000 zł
- Moduł II 6 840 zł

Realizatorem zadania w imieniu Miasta Piekary Śląskie był Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich. Celem programu było zapewnienie dostępności do usług wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej, którzy nie są w stanie samodzielnie lub przy wsparciu rodziny, zabezpieczyć podstawowych potrzeb, poprzez świadczenie usług polegających na podtrzymywaniu kontaktów społecznych, pomocy w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Program „Korpus Wsparcia Seniora” w 2023r. był realizowany po raz kolejny.

Realizacja Programu obejmowała swoim zakresem dwa moduły:

- Moduł I, do jego realizacji zaangażowani byli wolontariusze, w tym również działacze środowisk młodzieżowych i obywatelskich, świadczących codzienną pomoc osobom potrzebującym wsparcia. W ramach Modułu I zostało podpisanych 5 porozumień z wolontariuszami. Ponadto w pomoc zaangażowani zostali również pracownicy tut. Ośrodka. Do tej części programu zgłosiło się 30 seniorów, jednak nie wszystkie osoby podtrzymały chęć udziału, ostatecznie pomocą zostało objętych 27 seniorów.

Jednym z zadań w tym przedsięwzięciu była rekrutacja wolontariuszy oraz ich późniejsze wejścia w środowiska najbardziej potrzebujące wsparcia. Biorąc pod uwagę czas rozpoczęcia programu przypadający na lipiec, rekrutacja w szkołach zaczęła mieć większą rację bytu dopiero po wakacjach, tj. we wrześniu. Odbyto spotkania rekrutacyjne łącznie w 4 szkołach stacjonarnie, dodatkowo dostarczono w ww. placówkach materiały promocyjne.

- Moduł II miał na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

W ramach Modułu II została zawarta umowa nr 55/2023 z dnia 28.07.2023r. z firmą HRP Care w Łodzi, w ramach której zakupiono dodatkowo 5 „opasek bezpieczeństwa” dla seniorów, gdyż tut. Ośrodek dysponował 25 opaskami zakupionymi w ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022.

W ciągu roku opłacono 136 abonamentów za usługę teleopieki w okresie od sierpnia do grudnia 2023r.

W okresie obowiązywania umowy pomocą objęto łącznie 35 osób. W ramach tego modułu Ośrodek – w oparciu o własne zasoby kadrowe - zapewniał także wsparcie bezpośrednie użytkowników opasek wraz z kontrolą jakości i poprawności świadczenia usługi opieki na odległość.

Korzystającymi ze wsparcia Seniorzy byli w wieku 65 lat i więcej, mieli problemy związane z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzeniem samodzielnie gospodarstwa domowego lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie były w stanie zapewnić im wystarczającej opieki w codziennym funkcjonowaniu w zakresie odpowiadającym ich potrzebom.

7) Nadzór nad realizacją usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz innych usług świadczonych na rzecz mieszkańców

W 2023r. z usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, usługi „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” i „Opieki Wytchnieniowej” skorzystało łącznie 101 osób.

Przeprowadzono kontrole:

- a) usług opiekuńczych łącznie - 350,
- b) specjalistycznych usług opiekuńczych łącznie - 7,
- c) specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi - 12,
- d) w ramach Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - 35,
- e) w ramach Programu „Opieka Wytchnieniowa” - 16,
- f) w ramach programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 – 99,
- g) 2 kontrole w Schronisku dla osób bezdomnych Caritas Diecezji Sosnowieckiej w Będzinie-Łagiszy,
- h) 2 kontrole w Spółdzielni Socjalnej „Zakątek Pomocy” w zakresie „kompleksowej usługi czystościowej” w Piekarach Śląskich,
- i) 2 kontrole w Schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi w Siemianowicach Śląskich.

8) Centrum Usług Społecznych

Centrum Usług Społecznych (CUS) w Piekarach Śląskich powstało w ramach realizacji projektu pod nazwą „Utworzenie Centrum Usług Społecznych w Piekarach Śląskich – ul. Kusocińskiego 4 i ul. Żwirki 23”. Projekt

jest współfinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020.

Centra Usług Społecznych działają na rzecz wspierania i aktywizowania społeczności lokalnej oraz osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją, głównie poprzez umożliwienie korzystania ze wsparcia organizacji pozarządowych i innych podmiotów społecznych posiadających siedzibę w Piekarach Śląskich.

CUS jest zadaniem realizowanym w ramach Zespołu Usług Społecznych Działu Aktywizacji Społecznej.

a) Centrum Usług Społecznych przy ul. Żwirki 23

W 2023 roku w CUS przy ul. Żwirki 23 spotykali się regularnie na dyżurach członkowie 13 organizacji pozarządowych, odbywały się spotkania nieformalnych grup wsparcia oraz osób działających na rzecz mieszkańców Miasta Piekary Śląskie. Łącznie Centrum Usług Społecznych przy ulicy Żwirki 23 odwiedziło niespełna 3 000 osób. Ponadto budynek CUS był miejscem organizacji spotkań, wywiadów, konsultacji publicznych, komisji, konkursów dla Urzędników Miejskich, pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Rady Seniorów oraz miejscem dyżurowania Radnych Miasta Piekary Śląskie.

- Organizacje Pozarządowe wynajmujące pomieszczenia w ramach swojej działalności statutowej na podstawie podpisanej w 2023 r. umowy:

- Polski Związek Niewidomych, Koło Piekary Śląskie,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, oddział Piekary Śląskie,
- Piekarskie Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Stowarzyszenia „FotoAkademia”,
- Klub Sportowo-Turystyczny Niewidomych i Słabowidzących "Komar" Piekary Śląskie,
- Polski Związek Wędkarski, okręg 41 „RELAKS”,
- Związek Radiestetów,
- Związek Filatelistów, oddział Śląsko-Dąbrowski, koło Piekary Śląskie,
- Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Piekary Śląskie,
- Piekarskie Stowarzyszenie Przyrodników,
- Stowarzyszenie Tradycji Ludowego Wojska Polskiego.

- Organizacje, które podpisały umowę, ale nie korzystają z pomieszczeń CUS, potrzebują jedynie adresu do korespondencji oraz adresu do rejestracji swojej działalności.

- PARADOX Stowarzyszenie Twórców Gier,
- Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin „OMNES”,
- Stowarzyszenie Zwycię „Inicjatywa Critical Miss”,
- Stowarzyszenie Zwycię „Piekarskie Koła”,
- UKS Akademia Piłkarska „Champions”.

- Organizacje, które zorganizowały w CUS jednorazowe spotkania bez umowy wynajmu:

- Stowarzyszenie Na Rzecz Poradnictwa Obywatelskiego „DOGMA”- spotkanie informacyjne dla osób starszych.
- Fundacja „Q Zmianie” – spotkania z osobami, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej,
- Centrum Pomocy Migrantom i Uchodźcom Caritas Archidiecezji Katowickiej – Warsztaty plastyczne dla dzieci i rodziców z Ukrainy.

- Pozostałe spotkania organizowane w ramach realizacji działań na rzecz mieszkańców Miasta Piekary Śląskie:

- Dyżury Radnych Miasta Piekary Śląskie,
- Comiesięczne spotkania Rady Seniorów,
- Spotkanie Młodzieżowej Rady Miasta,
- Inicjatywa Lokalna – prezentacja projektów,
- Cykl spotkań z Gminnym ekodoradcą. Tematyka spotkań obejmowała aktualne programy i zasady uzyskania dotacji na poprawę efektywności energetycznej budynków,
- Spotkania Nieformalnej Grupy wsparcia dla rodziców dzieci z zespołem Aspergera „Aspiracje”,
- Spotkania organizowane przez pracowników Działu Pieczy Zastępczej - spotkania biologicznych rodziców z dziećmi,
- Postępowanie egzaminacyjne oraz wręczenie aktów mianowania nauczycieli Miejskich Placówek Oświatowych organizowane przez Wydział Edukacji Urzędu Miasta,
- Spotkania psychologa w ramach współpracy z Działem Pieczy Zastępczej, dotyczące diagnozy rodzin zastępczych i kandydatów na rodziny zastępcze,
- Spotkania w ramach Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Spotkania niezbędne dla pracy Urzędników Urzędu Miasta Piekary Śląskie oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich.

W 2023 roku praca w Centrum Usług Społecznych obejmowała koordynację wszystkich spotkań, które się w nim odbywały, obsługę strony internetowej oraz Social Mediów, informowanie mieszkańców Miasta na temat działalności Organizacji Pozarządowych w Piekarach Śląskich, a także informowanie członków Organizacji Pozarządowych o szkoleniach i dostępnych dofinansowaniach działalności. W CUS przy ul. Żwirki 23 ponownie odbywały się spotkania organizacyjne i wspierające przed Dniem Organizacji Pozarządowych, który jest inicjatywą mającą na celu wspierać działania obywatelskie mieszkańców naszego miasta, promować wszelkie prospołeczne inicjatywy, a także integrować członków organizacji pozarządowych i zachęcać do łączenia sił w ramach działań na rzecz mieszkańców Piekar Śląskich.

-Zdjęcia ze spotkań i wydarzeń w Centrum Usług Społecznych przy ul. Żwirki 23

Zdjęcie 1. Warsztaty dla dzieci i rodziców z Ukrainy organizowane przez Centrum Pomocy Migrantom i Uchodźcom Caritas Archidiecezji Katowickiej.

Zdjęcie 2. Zajęcia dla piekarskich seniorów z „psychologii szczęścia” organizowane przez Piekarskie Stowarzyszenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Zdjęcie 3: Publiczna prezentacja projektów zakwalifikowanych do głosowania w X edycji Budżetu Obywatelskiego Piekary śląskie.

Zdjęcie 4. Wręczenie aktów mianowania piekarskim nauczycielom.

Zdjęcie 5. II Dzień Organizacji Pozarządowych na Kopcu Wyzwolenia podczas pikniku rodzinnego „Sport Wzbogaca Nałóg Zatraca”.

b) Centrum Usług Społecznych przy ul. Kusocińskiego 4

W Centrum Usług Społecznych przy ulicy Kusocińskiego 4 swoją siedzibę mogą mieć organizacje pożytku publicznego, stowarzyszenia oraz fundacje, które w ramach działalności realizują zadania w zakresie reintegracji społecznej lub zawodowej oraz przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób i rodzin. Organizacje te mogą prowadzić swoje biuro, odbierać korespondencję, jak również organizować spotkania. W 2023r. swoją siedzibę w dzielnicy Brzeziny Śląskie miały: Stowarzyszenie „Inicjatywa Critical Miss”, Stowarzyszenie „Lecymy Durś”, Spółdzielnia Socjalna „Zakątek Pomocy”, Uczniowski Klub Sportowy „Orzeł Biały”, Stowarzyszenie „Wolontariusze Gwoździa”, Stowarzyszenie „Daj sobie szansę – Uwierz w siebie”, Związek Harcerstwa Polskiego oraz Stowarzyszenie Honorowych Dawców Krwi Rzeczypospolitej Polskiej HDK KWK „Julian”.

W Centrum Usług Społecznych przy ul. Kusocińskiego 4 mieści się Filia Biblioteki Miejskiej, Klub Seniora „Nadzieja”, Klub Integracyjny dla Dzieci i Młodzieży nr 1 „Promyk”, Punkt Terenowy pracowników socjalnych, Punkt Interwencji Kryzysowej, dyżury pełnią asystenci rodziny i asystenci osób niepełnosprawnych oraz lider wolontariatu. W budynku CUS poradnictwa specjalistycznego udziela lekarz psychiatra. Centrum Usług Społecznych przy ulicy Kusocińskiego 4, podobnie jak CUS przy ul. Żwirki dysponuje pomieszczeniami konferencyjnymi.

W roku 2023 w salach CUS realizowano szereg przedsięwzięć, w ramach których odnotowano ponad 2000 odwiedzin m.in. we współpracy z takimi podmiotami jak: Związek Harcerstwa Polskiego, Uczniowski Klub Sportowy „Orzeł Biały”, Stowarzyszenie Tradycji Ludowego Wojska Polskiego, Klub Emerytów i Rencistów „Orzeł Biały”, Szlachetna Paczka, Paradox Stowarzyszenie Twórców Gier, Stowarzyszenie Foto Akademia.

W roku 2023 w Centrum Usług Społecznych przy ul. Kusocińskiego 4 odbyły się m.in.:

- Festyn rodzinny organizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie dla mieszkańców Piekar Śląskich,
- Klub Gier Planszowych „Twoja Tura” prowadzony przez Paradox Stowarzyszenie Twórców Gier,
- Spotkanie wigilijne dla podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich,
- XIII Wigilia Charytatywna dla samotnych i potrzebujących mieszkańców Brzezin Śląskich,
- Podsumowanie XV edycji Wakacyjnej Piekarskiej Kropli Krwi organizowanej przez Stowarzyszenie Honorowych Dawców Krwi KWK „Julian”,
- Zjazd wyborczy Hufca ZHP Piekary Śląskie.

Zdjęcie 6-7. Festyn Rodzinny organizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich

Zdjęcie 8-9. Klub Gier Planszowych „Twoja Tura” prowadzony przez Paradox Stowarzyszenie Twórców Gier

Zdjęcie 10-11. Spotkanie wigilijne dla podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich

Zdjęcie 12-13. XIII Wigilia Charytatywna dla samotnych i potrzebujących mieszkańców Brzezin Śląskich

Zdjęcie 14. Podsumowanie XV edycji Wakacyjnej Piekarskiej Kropli Krwi organizowanej przez Stowarzyszenie Honorowych Dawców Krwi KWK „Julian”

Zdjęcie 15. Zjazd wyborczy Hufca ZHP Piekary Śląskie

2. Praca Socjalna.

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie dokonał reorganizacji działań wspierających poprzez rozdzielenie wypłaty świadczeń z pomocy społecznej i procedur formalno – administracyjnych od działań

merytorycznych polegających na bezpośrednim wsparciu osób, rodzin, grup i społeczności lokalnej poprzez prowadzenie pracy socjalnej w formach: interwencyjnej i systemowej.

Jednym z Zespołów Pracy Socjalnej utworzonych dla realizacji wyodrębnionych zadań jest Zespół Pracy Socjalnej Działu Aktywizacji Społecznej. W 2023r. realizował on interwencyjną pracę socjalną (rozpoznanie sytuacji i rozwiązanie bieżących problemów oraz udzielenie krótkotrwałego wsparcia łączącego działania aktywizujące – motywacyjne i poradnictwo w zakresie pracy socjalnej) oraz systemową, metodyczną pracę socjalną (tzw. pogłębiona praca socjalna), obejmującą kompleksowe działania diagnostyczno - wspierające odbywające się w ścisłej współpracy z osobami korzystającymi, oraz planowe działania oparte o wyznaczone cele, z wykorzystaniem narzędzi właściwych pracy socjalnej (w tym oddziaływań grupowych i środowiskowych).

1) Praca socjalna w środowisku (indywidualna):

Liczba środowisk korzystających z pracy socjalnej w Zespole Pracy Socjalnej DAS w 2023r. wyniosła 357 (w tym osoby objęte jednocześnie usługą asystenta rodziny i asystenta osoby niepełnosprawnej).

Obok wielozakresowego wsparcia świadczonego na rzecz rodzin realizowano szereg dodatkowych form poradnictwa socjalnego i indywidualnych konsultacji. Między innymi prowadzono indywidualne konsultacje dla osób korzystających z pomocy MOPR, które wykazywały problemy z nadużywaniem alkoholu, prowadzono również wsparcie w rozwiązywaniu problemu alkoholowego m.in. w ramach programu „Będzie lepiej”.

Działalność Zespołu Pracy Socjalnej nakierowana była również na aktywizowanie rodzin z terenu Piekar Śląskich poprzez pracę, zarówno z rodzicami, jak i organizację zajęć dla dzieci. Prowadzono, we współpracy z Zespołem Asysty Rodzinnej, zajęcia „wzMOCniona Rodzinka – Razem mamy superMOC”. Zrealizowano 15 zajęć. Udział wzięły 27 osoby w tym 8 dorosłych i 19 dzieci.

Spotkania kierowane były do rodzin z dziećmi i organizowane w formie grupowej. Celem spotkań było tworzenie przestrzeni do wszechstronnego rozwoju, wyrównywanie szans edukacyjnych oraz profilaktyka zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży poprzez: inspirowanie do podejmowania aktywności; rozwój pasji i zainteresowań, tworzenie przestrzeni do twórczego i kreatywnego działania; doskonalenie zdolności poznawczych i społecznych; promowanie aktywnego form spędzania czasu wolnego; rozwijanie umiejętności społecznych; stworzenie miłej atmosfery zachęcającej dzieci i rodziców do aktywnego uczestniczenia w proponowanych zajęciach i zabawach; stworzenie okazji do wspólnego spędzania czasu rodziców i dzieci; kształtowanie więzi rodzic-dziecko podczas zajęć; pogłębianie umiejętności współpracy pomiędzy rodzicami i dziećmi; umacnianie umiejętności społecznych - dziecko obdarza uwagą dzieci i dorosłych, aby rozumieć co mówią i czego oczekują; integrowanie dzieci z poszczególnych grup wiekowych; prezentowanie umiejętności plastycznych przez dzieci i rodziców; proponowano zajęcia z dziećmi, które rodzice mogą zorganizować w warunkach domowych.

Spotkania odbywały się co dwa tygodnie w siedzibie ZPS, przy ul. Wyszyńskiego 31.

Podczas zajęć w 2023r. wykonano: Mikołaje z tkanin, domki papierowe – witraże, gipsowe figurki, origami, papierowe zajaczkę wielkanocne, cekinowe jajka, akwarium z kartonu, jesienne bukiety z liści i bibuły, kartonowe organizery, śnieżne kule, grano w gry planszowe.

Zdjęcie 16-20. Zajęcia pt. „wzMOCniona Rodzina-Razem mamy superMOC”

Na zajęciach stworzono mapę marzeń dzieci, które uwzględniono w złożonym przez Ośrodek wniosku projektowym o dofinansowanie działań ze środków unijnych do projektu „W rodzinie moc”, który będzie rozpatrywany w roku 2024.

Zdjęcie 21. Zajęcia pt. „wzMOCniona Rodzina-Razem mamy superMOC”

Jedno z dziecięcych marzeń zrealizowano dzięki pomocy prywatnego darczyńcy, który zakupił bilety do kina. W dniu 20.12.2023r. w ramach zajęć „wzMOcniona Rodzina-Razem mamy superMOC” prowadzonych przez pracowników Zespołu Pracy Socjalnej w MOPR udano się do kina "Zacisze" w Piekarach Śląskich na film pt. "Willy Wonka". W wydarzeniu brało udział siedmioro dzieci oraz troje rodziców.

W 2023 r. w Zespole Pracy Socjalnej organizowane były spotkania indywidualne w ramach programu „**Szkoła dla Rodziców**” podnoszące kompetencje dla rodziców z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Celem spotkań było wzmocnienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach, budowanie prawidłowych relacji dorosły-dziecko oraz nabycie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach wychowawczych. W 2023 odbyły się dwa cykle 10 spotkań (35 godz.), w których uczestniczyło 5 osób oraz rozpoczął się trzeci cykl od listopada (trzy spotkania /9 godz. /4 osoby).

2) Praca socjalna z wykorzystaniem metod grupowych obejmuje:

- a) prowadzenie grupy wsparcia z elementami edukacyjnymi w ramach programu "Razem Łatwiej",
- b)

Grupowe formy wsparcia	Liczba osób	Ilość godzin zajęć
„Razem Łatwiej”	9	49 spotkań x 2 godz.= 98 godz.

Tabela 9. Osoby korzystające z grupowych form wsparcia.

Program stanowił kontynuację działań podjętych w ramach realizowanego do 31.03.2021r. projektu partnerskiego „Ekosystemy na rzecz utrzymania zdrowia psychicznego w gminach”.

W programie praca z klientem łączyła elementy pracy indywidualnej z klientem oraz grupowego i środowiskowego wsparcia osób z zaburzeniami i chorobami psychicznymi. Elementem działań było m.in. prowadzenie grupy wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Klientów objęto w miarę posiadanych potrzeb pomocą usługową dostępną w ofercie tut. Ośrodka, np. w formie usług opiekuńczych oraz pomocą asystenta osoby niepełnosprawnej. Spotkania grupowe odbywały się cyklicznie – raz w tygodniu. Grupa miała charakter otwarty - na każdym etapie mogli dołączyć nowi uczestnicy.

Spotkania grupowe przyjęły formę dostarczania pożytecznych informacji, relacjonowania własnych doświadczeń związanych z danymi problemami, słuchania i akceptacji doświadczeń innych, empatycznego zrozumienia i nawiązywania kontaktów społecznych. Polegały przede wszystkim na przyjmowaniu i dzieleniu się wsparciem. Prowadzący podążali za potrzebami i oczekiwaniami uczestników w tym zakresie. Spotkania tematyczne prowadzone były przez pracowników socjalnych Zespołu Pracy Socjalnej. W ramach programu zorganizowano wyjścia integracyjno-edukacyjne do Miejskiej Biblioteki Publicznej, obejrzano prezentowaną wystawę .

W zakresie indywidualnej pracy socjalnej realizowano maksymalną indywidualizację podejścia uwzględniającą potrzeby uczestników. Nadrzędnym celem programu było stworzenie sieci wsparcia i zwiększenie dostępności osób z zaburzeniami psychicznymi do realizowanych w MOPR i środowisku usług socjalnych i społecznych.

- c) prowadzenie edukacyjno - motywacyjnego programu „Będzie lepiej”.

Beneficjentami działań byli: uzależnieni bądź zagrożeni problemem uzależnień klienci MOPR w Piekarach Śląskich. Działania realizowane były w ramach profilaktyki III rzędu ukierunkowane głównie na wsparcie

w rozwiązywanie problemu alkoholowego, a za ich pośrednictwem także rodzin borykających się z innymi uzależnieniami lub problemami psychologicznymi.

Celem profilaktyki III rzędu było nie tylko leczenie ale także działania, które prowadziły do zwiększenia poziomu samodzielności i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. W przypadku osób uzależnionych, program był ukierunkowany na motywowanie osób do podjęcia terapii, eliminowanie czynników ryzyka poprzez zachęcanie do zmiany stylu życia oraz utrzymania trzeźwego stylu życia.

W programie prowadzona była także profilaktyka II rzędu: czyli skierowana do osób, które znajdowały się w grupie ryzyka: osób pijących szkodliwie, osób funkcjonujących w środowiskach zagrożonych uzależnieniami, osób nie radzących sobie z problemami życiowymi, nie radzących sobie emocjonalnie.

Ostatecznie w programie w 2023 roku wzięło udział 49 osób, w tym 40 brało udział w zajęciach grupowych.

Grupowe formy wsparcia	Liczba osób	Liczba zajęć
„Będzie lepiej”	40	48 spotkań x ok 1 h 15 min = 60 godz.

Tabela 10. Osoby korzystające z grupowych form wsparcia.

Indywidualnie w okresie od stycznia do grudnia 2023 r. w ramach programu wspierano 18 osób w ich środowisku zamieszkania/ lub siedzibie ZPS w przypadku osób bezdomnych. Łącznie zrealizowano 66 wejść w środowisko. W programie 6 osób podjęło leczenie szpitalne w ramach oddziału detoksykacji oraz 4 osoby podjęły terapię odwykową i ukończyły terapię odwykową w Oddziałach Terapii Uzależnień .

W związku z faktem, że część osób korzystających ze wsparcia w ramach programu boryka się z problemem bezdomności, w ramach poczęstunku na zajęcia przygotowywane są przez prowadzących od grudnia 2023 roku kanapki. Pieczywo i dodatki do pieczywa pozyskano w ramach współpracy z parafią Bazyliki pw. NMP i Św. Bartłomieja w Piekarach Śląskich.

3) Środowiskowa praca socjalna

Pracownicy socjalni ZPS uczestniczyli w spotkaniach międzyinstytucjonalnych (m.in. z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej, Strażą Miejską, Policją, Spółdzielnią Mieszkaniową, Nieruchomościami – Brzeziny, Urzędem Miasta) dotyczących wsparcia osób objętych przez nich pomocą w formie pracy socjalnej.

Pracownicy ZPS współorganizowali integracyjny międzypokoleniowy „Festyn Rodzinny” na terenie CUS przy ul. Kusocińskiego 4. Celem głównym spotkania było stworzenie możliwości aktywnego spędzenia czasu wolnego przez całe rodziny, a także dążenie do integracji mieszkańców Piekar Śląskich. Dla uczestników festynu przygotowano liczne atrakcje tj. gry i zabawy integracyjne oraz poczęstunek, m.in. żurek, pączki oraz popcorn. Najmłodszy uczestniczyli w pokazie gigantycznych baniek mydlanych, zabawach tanecznych, rysowaniu kredą oraz malowaniu farbami na folii. Każdy z uczestników miał możliwość wybrania kształtu przedmiotu lub zwierzątka z balonów do modelowania, które były następnie wręczane dzieciom. Uczestnicy skorzystali bardzo chętnie również z możliwości malowania twarzy. Dużym zainteresowaniem cieszył się konkurs przeciągania liny, gdzie dzieci razem z rodzicami rywalizowały w zabawie. W wydarzeniu udział wzięli również funkcjonariusze Policji oraz Straży Pożarnej. Dzieci mogły z bliska obejrzeć policyjny radiowóz oraz wóz strażacki i jego wyposażenie. Poza prelekcjami na temat bezpieczeństwa, najmłodszy mogli też poznać sprzęt i wyposażenie policji i straży. Na pikniku obecna była Prezydent Miasta Piekary Śląskie,

Zastępca Prezydenta, Przewodniczący Rady Miasta oraz Radni. Na zakończenie Festynu wystąpił Uczniowski Klub Sportowy „Orzeł Biały”.

4) Zaangażowanie w działania projektowe

Pracownik socjalny ZPS uczestniczył w 8 spotkaniach warsztatowych w ramach w Metropolitalnej Szkoły Prototypowania dotyczącej tematyki **„Procesy ekonomiczne a starzenie się - wiek poprodukcyjny – aktywizacja zawodowa i społeczna”**. Celem warsztatów było wypracowanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie aktywizacji osób w wieku senioralnym.

5) Superwizja w pracy socjalnej

Pracownicy stale doskonalą swoje kompetencje w formie superwizji pracy socjalnej zorganizowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie – w 2023 pracownicy uczestniczyli w 5 spotkaniach superwizji - łącznie 20 godzin. W ramach Zespołu Pracy Socjalnej realizowane były uzupełniająco sesje superwizji koleżeńskich. Celem powyższych sesji było poszerzenie perspektywy odbioru klienta i jego problemu przez pracowników socjalnych, co było pomocne w podejmowaniu przez nich działań, jak i w skoordynowaniu pracy w zespole. Dawało to też możliwość wspólnego zespołowego zadecydowania o czasie pracy i rodzajach podejmowanych metod w danym środowisku, czy wobec wskazanego klienta. Udział w sesji był dobrowolny, zarówno w roli osoby poddanej superwizji, jak i uczestników. W 2023r. przeprowadzono 4 superwizje koleżeńskie.

6) Inne działania prowadzone przez Zespół Pracy Socjalnej

- a) kierowanie dzieci do udziału w Klubie Integracyjnym dla Dzieci i Młodzieży nr 1 „Promyk”,
- b) zgłoszenie 7 rodzin do udziału w programie „Szlachetna paczka”, 4 się zakwalifikowały i uzyskały wsparcie,
- c) wydawanie skierowań do korzystania z pralni i prysznic przez klientów MOPR mieszczącej się w Centrum Usług Społecznych przy ul. Kusocińskiego 4,
- d) umożliwienie korzystania klientom MOPR z pralki mieszczącej się w pomieszczeniach ZPS przy ulicy Wyszyńskiego 31- łącznie skorzystano w 2023 roku 39 razy,
- e) wydawanie klientom bezdomnym ciepłego napoju w okresie zimowym (herbata) dla ok 4 osób,
- f) podnoszenie przez pracowników ZPS poziomu posiadanych umiejętności i kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach, konferencjach organizowanych przez m.in. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Katowicach oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, szkolenia wewnętrzne, w tym:
  - „Ochrona danych osobowych dla osoby przetwarzającej dane osobowe”,
  - „Akademia edukacji finansowej dla pracowników pomocy społecznej”,
  - „Nowe regulacje Ustawy o Pomocy Społecznej”,
  - Konferencja: PIK „Przemoc i uzależnienia – jak przeciwdziałać i pomagać”,
  - „Praca socjalna z osobą z zaburzeniami psychicznymi i jej rodziną – nowe formy wsparcia środowiskowego”,
  - „Od nowa wykorzystaj swoje możliwości – profilaktyka wypalenia zawodowego”,
  - „Rola i zadania asystenta rodziny w obszarze zabezpieczenia bezpieczeństwa dzieci”.
- g) nawiązanie współpracy z Bazyliką pw. NMP i Św. Bartłomieja w Piekarach Śląskich w zakresie przekazywania żywności z krótkim terminem ważności klientom MOPR.

3. Asysta Rodzinna

W związku z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2023r., poz. 1426.), gmina realizuje zadania w postaci wspierania rodzin biologicznych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zamieszkujących na terenie gminy, a także rodzin, w których dzieci przebywają w systemie pieczy zastępczej lub placówkach.

Z pomocy asystenta rodziny skorzystały 92 rodziny, w tym 368 osób, z czego 222 osób to małoletnie dzieci. Asystent rodziny pracuje samodzielnie z rodziną, za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem. W 29 przypadkach Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach orzekł postanowieniem sądowym udział asysty rodzinnej w podnoszeniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych. Dodatkowo w związku z wprowadzoną w 2017r. ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i ich rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016r. (t.j.Dz. U. z 2023r., poz. 1923) asystenci udzielili poradnictwa 4 rodzinom, które nie ubiegały się o całościowe objęcie pomocą asystenta.

Odbiorcami działań asysty rodzinnej są rodziny, w których głównym problemem są trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej lub w placówce. Proces rekrutacji rodzin do asysty najczęściej realizowany był poprzez rozeznanie sytuacji w rodzinach przez pracowników socjalnych, a następnie przez wspólne omówienie z kierownikiem Działu Aktywizacji Społecznej, pracownikiem socjalnym i asystentem zasadności przyznania danej rodzinie asysty. Tak wypracowany system pozwala na wyłonienie z grona potrzebujących pomocy rodzin, gdzie potrzeba bardziej intensywnych działań, niż może zaoferować w ramach swojej pracy pracownik socjalny, a jednocześnie chętnych do skorzystania z formy pomocy jaką jest asysta. W okresie wakacji letnich 2 dzieci z rodzin objętych wsparciem asysty rodzinnej wyjechało na kolonie zorganizowane przez Kuratorium Oświaty w Katowicach. Dodatkowo w ubiegłym roku udało się pozyskać do współpracy rodzinę wspierającą, która wypełniała zadania przewidziane w ustawie wobec jednej rodziny wspieranej.

4. Asystent Osoby Niepełnosprawnej

W ofercie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie od 2014r. funkcjonuje forma pomocy skierowana dla osób niepełnosprawnych z terenu Piekar Śląskich - usługa asystenta osoby niepełnosprawnej. W 2023r. pracę z osobami niepełnosprawnymi prowadził 1 asystent osób niepełnosprawnych oraz 1 specjalista pracy z rodziną. Zadanie realizowane przez asystenta osoby niepełnosprawnej wpisuje się w realizację przyjętego uchwałą przez Radę Miasta „3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Piekarach Śląskich na lata 2021-2023”. W 2023r. wsparciem wymienionych pracowników było objętych 21 osób niepełnosprawnych. Zakres zadań asystenta osoby niepełnosprawnej obejmował:

- 1) pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych oraz związanych z integracją społeczną, zarówno w środowisku rodzinnym, jak i społecznym,
- 2) pomoc w nawiązywaniu współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 3) wspieranie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych,
- 4) motywowanie do nabywania kompetencji społecznych i podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- 5) pomoc w poszukiwaniu zatrudnienia i motywowanie do działań w tym zakresie,
- 6) przygotowywanie i prowadzenie zajęć grupowych dla osób niepełnosprawnych, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji problemowej lub kryzysowej.

5. Klub Integracyjny dla Dzieci i Młodzieży

Zajęcia w Klubie Integracyjnym nr 1 „Promyk” prowadzone są od poniedziałku do piątku w godzinach od 10.00 do 18.00, w dni wolne od nauki (ferie zimowe, letnie oraz świąteczne) placówka czynna jest w godzinach od 7:30 do 15.30. Średnia liczba dzieci uczęszczających do Klubu wynosi 25 osób.

Dla wychowanków jest to miejsce, w którym spędzają czas wolny, w sposób bezpieczny rozwijając swoje zainteresowania w szerokim zakresie. Praca wychowawcza w placówce opiera się na prowadzeniu zajęć grupowych oraz indywidualnych, sporządzaniu miesięcznej oceny dziecka, monitorowaniu sytuacji szkolnej, oferowaniu pomocy w rozwiązywaniu problemów rodzinnych, ciągłego poszerzania wiedzy na temat potrzeb dziecka.

W 2023 roku w Klubie Integracyjnym prowadzone były:

- 1) zajęcia z pedagogiki zabawy służące rozładowaniu emocji, uczące współpracy i udzielania sobie wsparcia,
- 2) zajęcia sportowe i ruchowe na świeżym powietrzu: które miały na celu usprawnić koordynację ruchową u młodszych dzieci, a u starszych ją wzmocnić,
- 3) zajęcia plastyczne – techniczne z wykorzystaniem różnych form,
- 4) zajęcia stolikowe: gry planszowe, układanki, karty,
- 5) zajęcia kulinarne: (pieczenie chleba, babeczek, pizzerinek, cake popsów, ciasteczek świątecznych).

Dodatkowo prowadzone były zajęcia:

- 1) rozwijające umiejętności manualne (wykorzystanie różnych technik),
- 2) wzbogacające posiadane wiadomości z wykorzystaniem zdobytej wiedzy, zaspakajające ciekawość świata (konkursy, zagadki, krzyżówki, rebusy, kalambury, gry edukacyjne, koło fortuny),
- 3) rozwijające pamięć i koncentrację uwagi,
- 4) kształtujące ekspresję ruchową (zabawy ruchowe przy muzyce),
- 5) relaksujące, wyciszające (spacery, oglądanie bajek),
- 6) zajęcia dydaktyczne: rozmowy, pogadanki, swobodne wypowiedzi, czytanie i słuchanie, redagowanie życzeń.

Zadania podjęte przez Klub Integracyjny nr 1 „Promyk” w 2023 roku:

- 1) bal przebierańców,
- 2) ferie zimowe: wyjazd do Panewnik, warsztaty w filiach biblioteki publicznej w Piekarach Śląskich, wyjazd do Muzeum śląskiego w Katowicach,
- 3) dzień rodzica w klubie,
- 4) zorganizowanie ogniska dla podopiecznych klubu,
- 5) warsztaty w filiach biblioteki publicznej w Piekarach Śl o różnej tematyce.

Podczas półkolonii letnich zorganizowano szereg wyjazdów:

- 1) wyjazd do Skansenu w Chorzowie,
- 2) wyjazd do Jump world w Tarnowskich Górach,
- 3) wyjazd na plac wodny w Siemianowicach Śląskich,
- 4) wyjazd do zamku w Starych Tarnowicach,
- 5) wyjazd do papugarni Carmen w Katowicach,
- 6) wyjazd do Parku Wodnego w Tarnowskich Górach,

- 7) wyjazd do Centrum Rozrywki Guliwer w Katowicach,
- 8) wyjazd do Mini Zoo w Lasowicach,
- 9) wyjście do kina „Zacisze”.

Dodatkowo zorganizowano:

- 1) Udział w rodzinnym festynie organizowanym przez Centrum Usług Społecznych w Piekarach Śląskich
- 2) Halloween w klubie,
- 3) wyjazd na Jarmark bożonarodzeniowy w Katowicach,
- 4) Andrzejkę w klubie,
- 5) Mikołajki w bawilandii „Lolek” w Piekarach Śląskich,
- 6) wyjazd do bawilandii „Ogród śląski” w Świerklańcu,
- 7) Wigilię.

Podsumowując działalność klubu można stwierdzić, że u dzieci uczęszczających systematycznie na zajęcia zauważono wiele pozytywnych zmian w zachowaniu. Dla wielu podopiecznych klub był jedynym miejscem, gdzie mogły przygotować się do zajęć szkolnych, otrzymać pomoc, oraz ułatwić rozwijanie zainteresowań i organizację czasu wolnego.

Zdjęcie 22. Zajęcia prowadzone przez Klub Integrycyjny dla Dzieci i Młodzieży „Promyk”

Zdjęcie 23. Zajęcia prowadzone przez Klub Integrycyjny dla Dzieci i Młodzieży „Promyk”

Zdjęcie 24. Zajęcia prowadzone przez Klub Integracyjny dla Dzieci i Młodzieży „Promyk”

Zdjęcie 25. Zajęcia prowadzone przez Klub Integracyjny dla Dzieci i Młodzieży „Promyk”

Zdjęcie 26. Zajęcia prowadzone przez Klub Integracyjny dla Dzieci i Młodzieży „Promyk”

Zdjęcie 27. Zajęcia prowadzone przez Klub Integracyjny dla Dzieci i Młodzieży „Promyk”

Zdjęcie 28.. Zajęcia prowadzone przez Klub Integracyjny dla Dzieci i Młodzieży „Promyk”

Zdjęcie 29. Zajęcia prowadzone przez Klub Integracyjny dla Dzieci i Młodzieży „Promyk”

IV. ZESPÓŁ OŚRODKÓW WSPARCIA DZIENNEGO

1. Dzienny Dom Pomocy Społecznej

Dzienny Dom Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Decyzje kierujące do Dziennego Domu Pomocy Społecznej wydaje Dyrektor MOPR. Pracownik socjalny, na wniosek osoby zainteresowanej lub innych osób za jej zgodą, przeprowadza wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania, ustalając sytuację bytowo-rodzinną osoby, a następnie w drodze decyzji administracyjnej określony zostaje czasookres przyznania miejsca oraz odpłatność za pobyt.

Wysokość odpłatności uzależniona jest od dochodu osoby. Osoby o niskim dochodzie mają zapewniony pobyt bezpłatny. Odpłatność za wyżywienie naliczana jest zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Piekary Śląskie Nr XLVIII/521/22 z dnia 31 marca 2022 roku.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej swoją działalnością obejmuje obszar Piekar Śląskich. Zapewnia pomoc osobom w wieku geriatrycznym, niepracującym osobom niepełnosprawnym w stopniu lekkim oraz innym osobom mającym trudności w organizacji samodzielnej egzystencji. Do podstawowych form tej pomocy przede wszystkim należy: organizacja wyżywienia, poprzez zapewnienie dwóch posiłków dziennie, to jest śniadania i obiadu, zaspokajanie potrzeb towarzyskich i kulturalnych, podniesienie samooceny, umiejętności interpersonalnych, sprawności psychofizycznej, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i użyteczności społecznej, ugruntowanie pozycji w środowisku, poszerzenie zainteresowań, utrzymywanie stosunków z rówieśnikami oraz nawiązanie nowych przyjaźni, poprawa samopoczucia, wzrost aktywności i samodzielności, udostępnienie urządzeń do utrzymania higieny osobistej.

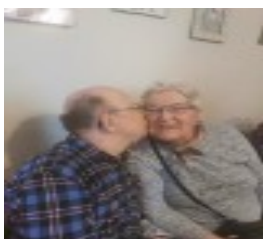
Dzienny Dom Pomocy Społecznej czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 6:00 do 14:00. Seniorzy do placówki dowożeni są busem (w okresie zimowym). Podstawowym celem Dziennego Domu Pomocy Społecznej jest jak najdłuższe utrzymanie sprawności fizycznej i psychicznej przez pensjonariuszy. Zakończenie wykonywania zawodu oraz fizjologicznie malejąca sprawność fizyczna dla wielu osób w wieku geriatrycznym jest przyczyną popadnięcia w bierność i stagnację. Przystają oni uczestniczyć w życiu społecznym, nie podejmują działalności kulturalnej. Dla wielu z pensjonariuszy, u których świadomość własnej niepełnosprawności szła w parze z poczuciem osamotnienia i odręczenia, pobyt w naszej placówce jest szansą na prowadzenie satysfakcjonującego trybu życia (bez konieczności zmiany miejsca zamieszkania). Pomaga również w zaspokajaniu takich potrzeb jak potrzeba bezpieczeństwa, afiliacji oraz samorealizacji i szacunku. Dużą wagę przywiązuje się do poszanowania godności każdego z uczestników oraz jego prawa do własnych opinii i sądów.

W Dziennym Domu Pomocy Społecznej organizowanych jest również szereg imprez okolicznościowych tj. Wielkanoc, Wigilia, Halloween, Dzień Kobiet, Dzień Babci i Dziadka, Walentynki, imieniny i urodziny pensjonariuszy, zabawy taneczne, zajęcia edukacyjne, manualne, prelekcje tematyczne np. w zakresie bezpieczeństwa. Organizowane są spotkania z klubowiczami z Klubów Seniora RADOŚĆ, SIELANKA i NADZIEJA. W razie konieczności odbywają się one również w godzinach popołudniowych. Z inicjatywy pensjonariuszy powołano trzyosobowy zespół w celu udzielania pomocy osobom, które z przyczyn np. zdrowotnych nie mogły przyjść do Dziennego Domu Pomocy Społecznej. Pomoc ta polega na odwiedzaniu osób przebywających w szpitalu, robieniu zakupów, załatwianiu spraw urzędowych. Pensjonariusze w razie konieczności zawsze mogą liczyć na pomoc całego personelu, który aktywnie

uczestniczy w codziennym funkcjonowaniu Dziennego Domu Pomocy Społecznej. Dzienny Dom Pomocy Społecznej jest placówką nastawioną na pomoc. W sposób twórczy i kreatywny dąży do rozwiązywania bieżących problemów. Celem nadrzędnym funkcjonowania tej instytucji jest przede wszystkim dobro pensjonariuszy.

Do podstawowych form pomocy, które zapewnia nasza placówka, należy:

- 1). Zapewnienie pensjonariuszom wszelkiej możliwej pomocy i wsparcie poprzez:
  - a) zapewnienie wyżywienia dostosowanego do wieku i potrzeb z uwzględnieniem wymogów dietetycznych,
  - b) udostępnienie sprzętu (radio, telewizor, komputer z dostępem do internetu), urządzeń do utrzymania higieny osobistej oraz prasy i książek,
  - c) codzienny pomiar ciśnienia tętniczego,
  - d) pomoc w załatwianiu spraw osobistych np. uiszczanie rachunków, opłat, załatwianie wizyt lekarskich itp.,
  - e) szeroka współpraca z pracownikami socjalnymi, opiekunkami oraz pielęgniarkami środowiskowymi, w zapewnieniu osobom samotnym opieki w czasie choroby, w potrzebie, wsparcia socjalnego itp.
  - f) współpraca z wolontariuszami.
- 2). Zaspokojenie potrzeb towarzyskich, kulturalnych poprzez:
  - a) organizowanie różnorodnych imprez mających charakter zarówno rozrywkowy jak i integrujący (Dzień Babci, Dzień Dziadka, Dzień Kobiet, Dzień Seniora, Andrzejki, Mikołajki, Wigilia itp.)

Zdjęcia 30-33. Obchody Dnia Babci i Dziadka

Zdjęcia 34-37. Kolęda

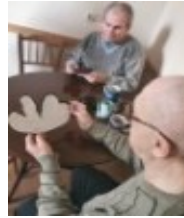

Zdjęcia 38-41. Wizyta w McDonald's

Zdjęcia 42-45. Walentynki

Zdjęcia 46-49. Obchody Dnia Kobiet

Zdjęcia 50-53. Szkolenie dla Seniorów z przepisów BHP

Zdjęcia 54-57. Obchody Dnia Matki

Zdjęcia 58-62. Spotkanie z Policjantami Komendy Miejskiej Policji w Piekarach Śląskich

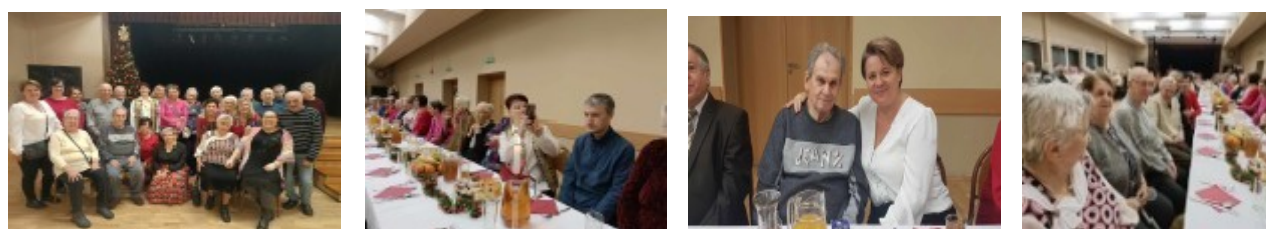
Zdjęcia 63-66. Wystawa pana Wacława Twardocha w Miejskiej Bibliotece Publicznej w budynku Centrum Usług Społecznych w Piekarach Śląskich przy ul. Kusocińskiego 4

Zdjęcia 67-70. Andrzejki

Zdjęcia 71-74. Mikołaj

Zdjęcia 75-78. Wigilia

Zdjęcia 79-82. Sylwester

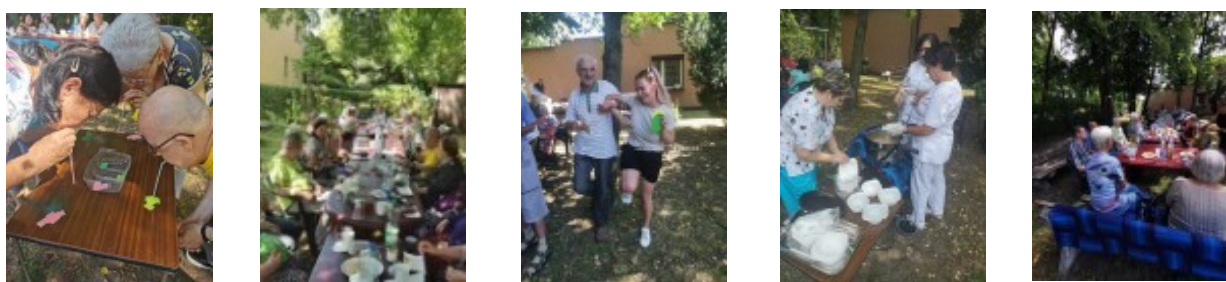

3). W ramach integracji środowiska:

- a) zapraszanie na wszelkie imprezy i wycieczki ludzi starszych i samotnych z okolicznej dzielnicy
- b) organizowanie w okresie letnim pikników na świeżym powietrzu

Zdjęcia 83-86. Piknik na piekarskiej Kalwarii

Zdjęcia 87-91. Grill integracyjny z Klubami Seniora

Zdjęcia 92-95. Zajęcia na świeżym powietrzu

Zdjęcia 96-99. Wyprawa do cukierni w Kozłowej Górze

4). W ramach terapii zajęciowej:

a) Ludoterapia/zabawoterapia:

- zabawy manipulacyjne
- zabawy tematyczne
- zabawy konstrukcyjne
- zabawy i gry dydaktyczne

b) Terapia ruchem:

- ćwiczenia ogólnie usprawniające, oddechowe, poranne itp.

- gry i zabawy ruchowe połączone z elementami rytmiki i tańca
- nauka czynności życia codziennego

c) Trening umiejętności społecznych:

- nawiązywanie relacji,
- prowadzenie rozmowy,
- podtrzymywanie kontaktów,
- asertywność,
- rozwiązywanie konfliktów itp.

d) Rekreacja:

- silwoterapia – terapia przez spacer po lesie, ogrodzie itp.
- zabawy i gry zespołowe
- zwiedzanie – obserwowanie czynności wykonywanych przez inne osoby np. występów artystycznych, zawodów sportowych, oglądanie wystaw itp.

e) Arteterapia:

- rysunek – rysowanie kredkami ołówkowymi, świecowymi, pastelami, ołówkiem, kredą, węglem
- malarstwo – malowanie farbami plakatowymi, akwarelą, do szkła
- grafika – gipsoryt, linoryt, drzeworyt, monotypia, druk strukturalny
- rzeźba – masy plastyczne (masa solna, glina, modelina, plastelina, masa papierowa, wosk itp.), papieroplastyka, origami (tworzenie przedmiotów, kwiatów, laurów, kartek itp.)
- zdobnictwo i dekoratorstwo – ikebana (układanie kompozycji z suszonych i żywych kwiatów, roślin, owoców, drzewa, szyszek, mchu, piór itp.), dekoracje okolicznościowe, świąteczne.
- muzykoterapia:
  - muzykoterapia bierna – muzyka aktywizująca, relaksacyjna
  - muzykoterapia czynna – nauka śpiewania nowych piosenek, śpiewanie utworów znanych i lubianych, ludowych, biesiadnych itp.
- biblioterapia:
  - czytanie głośne fragmentów lub całości książki/tekstu,
  - słuchanie tekstów biblioterapeutycznych
  - poradnictwo biblioteczne – propozycje do samodzielnego czytania
- filmoterapia
- choreoterapia:
  - taniec
  - ćwiczenia muzyczno – ruchowe
- motywowanie do aktywnego uczestnictwa w działalności Domu, pomocy słabszym

Zdjęcia 100-111. Warsztaty z arteterapii i masażu twarzy

5). Współdziałanie z Przedstawicielami Dziennego Domu, którzy z własnej inicjatywy podjęli się działania:

- a) w ustalaniu potrzeb
- b) w ustalaniu zajęć i planów działania
- c) w tworzeniu rodzinnego klimatu i przyjaznych stosunków międzyludzkich
- d) w aktywizowaniu do czynnego udziału pensjonariuszy w działalności tutejszego Dziennego Domu.

W 2023 roku z pobytu w Dziennym Domu Pomocy Społecznej skorzystało 31 pensjonariuszy. Dzienny Dom zapewnia dwa posiłki dziennie (śniadanie i obiad) Zarówno śniadanie jak i obiad są posiłkami dwudaniowymi. Średni koszt osobodnia w roku 2023 wyniósł ok. 17,10 zł. Koszt utrzymania Dziennego Domu Pomocy Społecznej w roku 2023 wyniósł 1 941,71 zł

Styczeń – 13,87 zł

Luty – 15,43 zł

Marzec – 15,64 zł

Kwiecień – 17,31 zł

Maj – 19,38 zł

Czerwiec – 17,80 zł

Lipiec – 16,12 zł

Sierpień – 17,59 zł

Wrzesień – 18,41 zł

Październik – 16,96 zł

Listopad – 17,22 zł

Grudzień – 19,49 zł

Koszt, jaki ponosi pensjonariusz, uzależniony jest od ilości dni jego obecności w Ośrodku.

Pracownicy Zespołu Ośrodków Wsparcia Dziennego realizowali rządowy program „Korpus Wsparcia Seniorów”. Celem strategicznym programu było zapewnienie usługi wsparcia osobom starszym i samotnym powyżej 65 roku. Realizacja programu „Korpus Wsparcia Seniorów” obejmowała swoim zakresem dwa moduły:

Moduł I, w którego realizację byli zaangażowani wolontariusze, w tym również działacze środowisk młodzieżowych i obywatelskich, którzy świadczyli codzienną pomoc osobom potrzebującym wsparcia.

•**Moduł II**, który miał na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

Obecni uczestnicy Dziennego Domu Pomocy Społecznej to przeważnie osoby starsze, pozostające we własnych mieszkaniach. Najczęściej są to osoby samotne bądź też utrzymujące sporadyczny kontakt z rodziną, dlatego dogodną opieką nad nimi jest właśnie Dzienny Dom Pomocy Społecznej. Podopieczni Dziennego Domu Pomocy Społecznej aktywnie uczestniczą w życiu ośrodka, organizowanych zajęciach oraz imprezach okolicznościowych. Oprócz zaspokojenia podstawowych potrzeb staramy się również zapewnić komfort samego pobytu w budynku.

W minionym roku Dzienny Dom Pomocy Społecznej aktywnie współdziałał z placówkami miejskimi różnego typu, m.in. z Klubami Seniora RADOŚĆ, SIELANKA oraz NADZIEJA, parafią pw. Trójcy Przenajświętszej w Szarleju, Miejską Biblioteką Publiczną w Piekarach Śląskich czy pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Aktywna współpraca z jednostkami Urzędu Miasta czy policjantami z Komendy Miejskiej w Piekarach Śląskich okazała się być wyjątkowo pomocna, szczególnie w zakresie zaspokajania potrzeb seniorów w tak priorytetowych kwestiach, jak bezpieczeństwo czy wsparcie w załatwianiu spraw urzędowych (np. związanych z dodatkiem węglowym). Warto podkreślić, że choć Kluby Seniora co do zasady funkcjonują w zupełnie odmienny sposób niż Dzienny Dom Pomocy Społecznej, to głównym celem ich funkcjonowania jest aktywizacja seniorów w taki sposób, by zaspokojone były ich potrzeby na wielu równoległych płaszczyznach. Szczególnie uwzględnione są działania zmierzające do podnoszenia jakości ich życia oraz dążenie do minimalizowania objawów negatywnych, poprzez odpowiadanie na ich potrzeby oraz realizowanie założonych celów.

W roku 2023 placówki wchodzące w skład Zespołu Ośrodków Wsparcia Dziennego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich realizowały w ciągły i nieprzerwany sposób przyjęty plan pracy z seniorami, który na pierwszym miejscu zakłada zapobieganie izolacji społecznej starszych osób, będących z powodu wieku oraz stanu swojego zdrowia, a także często sytuacji rodzinnej, grupą szczególnie narażoną na wykluczenie społeczne. Zapobiegać temu można jedynie poprzez aktywizację osób starszych oraz włączanie ich w różne dziedziny życia społecznego. W Dziennym Domu są to główne cele pracy z Seniorami, które realizowaliśmy poprzez uczenie się funkcjonowania w grupie oraz poprawę komunikacji poprzez naukę rozumienia relacji występujących w najbliższym otoczeniu oraz środowisku społecznym. Proces ten stanowi najważniejszy aspekt działań terapeutycznych prowadzonych w Dziennym Domu Pomocy Społecznej i co do zasady stanowi fundament naszej dalszej pracy.

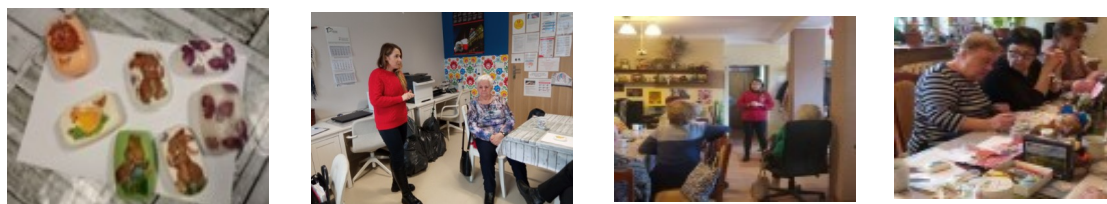
2. Kluby Seniora „Radość”, „Sielanka” i „Nadzieja”

W Piekarach Śląskich funkcjonują trzy Kluby Seniora: „Radość”, „Sielanka” i „Nadzieja”. Najstarszy z nich, „Radość”, powstał 17 grudnia 2012 roku, będąc prekursorem dla kolejnych placówek w dzielnicy Kamień (Klub Seniora „Sielanka”) i Brzeziny Śląskie (Klub Seniora „Nadzieja”). Wraz z Dziennym Domem Pomocy Społecznej wchodzi w skład Zespołu Ośrodków Wsparcia Dziennego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich. Z zajęć w Klubach Seniora w roku 2023 skorzystały 84 osoby (na 86 przewidzianych miejsc). Placówki są czynne od poniedziałku do piątku w godzinach od 10.00 do 16.00.

Podstawowym zadaniem Klubów Seniora jest aktywizacja osób starszych obejmująca wiele różnych dziedzin życia – m.in. uspołecznianie, działalność na płaszczyźnie kulturalnej, oświatowej, arteterapię, promowanie wiedzy z zakresu bezpieczeństwa, dbania o higienę, profilaktyki zdrowotnej itp. Głównym celem podejmowanych działań przez Kluby Seniora jest utrzymanie przez uczestników zajęć jak najdłużej sprawności umysłowej i fizycznej. Podejmowane są działania integracyjne, zmierzające do budowania „mostu pokoleń” poprzez współpracę z piekarskimi przedszkolami – np. Miejskim Przedszkolem nr 11 w Piekarach Śląskich, Miejskim Przedszkolem nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi w Piekarach Śląskich, Miejskim Przedszkolem nr 12 w Piekarach Śląskich. Kluby współpracują ponadto z Miejską Biblioteką Publiczną w Piekarach Śląskich, piekarską Izbą Regionalną czy wybranymi jednostkami Urzędu Miejskiego. Ponadto uczestnicy zajęć w Klubach Seniora regularnie uczestniczą w pogadankach na tematy z zakresu profilaktyki zdrowotnej, zajęciach z samoobrony dla seniorów, w spotkaniach z fizjoterapeutą, ratownikiem medycznym, dietetykiem, kosmetyczką itp. Dużym zainteresowaniem cieszą się warsztaty z arteterapii, warsztaty kulinarne, zajęcia terapeutyczne wykorzystaniem gier planszowych oraz wycieczki i wyjścia np. do parku, tężni, kawiarni, muzeum w Tarnowskich Górach i Bytomiu, parku w Reptach, Chorzowie itp. Klubowicze chętnie uczestniczą w inicjatywach organizowanych przed podmioty zewnętrzne np. Dzień Flagi, Senioralia oraz koncerty i wydarzenia kulturalne organizowane na terenie naszego miasta i miast ościennych, a także akcje charytatywne np. WOŚP, różne zbiórki na rzecz potrzebujących osób i zwierząt, kiermasz świąteczny dla piekarskiego WTZ, pomoc dla Ukrainy itp. Szczególnie ważne dla nich są imprezy okolicznościowe, które seniorzy sami przygotowują w siedzibie klubu tj. urodziny, obchody Międzynarodowego Dnia Seniora, Dzień Babci i Dziadka, Andrzejki, Wigilia, Sylwester, Ostatki, czy też „urodziny klubu”. Ważnym elementem pracy klubów jest wspieranie seniorów w sprawach życia codziennego np. w załatwianiu spraw urzędowych, lekarskich, pomoc w robieniu zakupów. Szczególną uwagę przywiązuje się do profilaktyki i zagrożeń, współpracując w tej dziedzinie z dzielnicowym oraz policjantami Komendy Miejskiej Policji w Piekarach Śląskich. W placówkach panuje ciepła, rodzinna atmosfera. Między uczestnikami nawiązują się trwale przyjazne relacje, które przenioszą się również poza siedzibę klubów. Pracownicy świadczyli także pomoc w ramach programu „Korpus Wsparcia Seniorów”. Program ten jest elementem polityki społecznej państwa, w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnych oraz chorych. Poniżej znajduje się fotorelacja z całorocznej działalności Klubów.

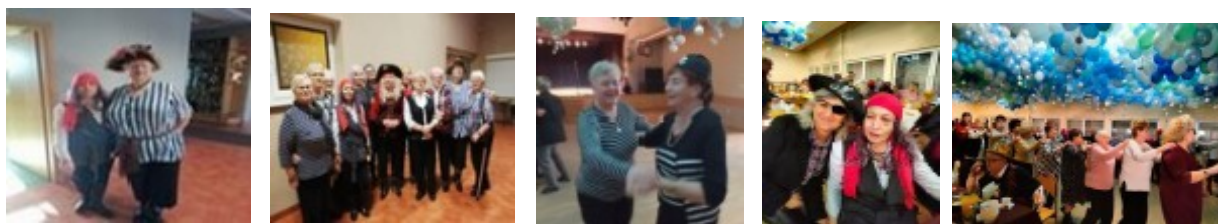

Zdjęcia 112-115. Kawiarnia „Pod Aniołem” - Kalwaria

Zdjęcia 116-119. Warsztaty: mydełka decoupage oraz szkolenie BHP

Zdjęcia 120-124. Bał Seniorów w stylu pirackim

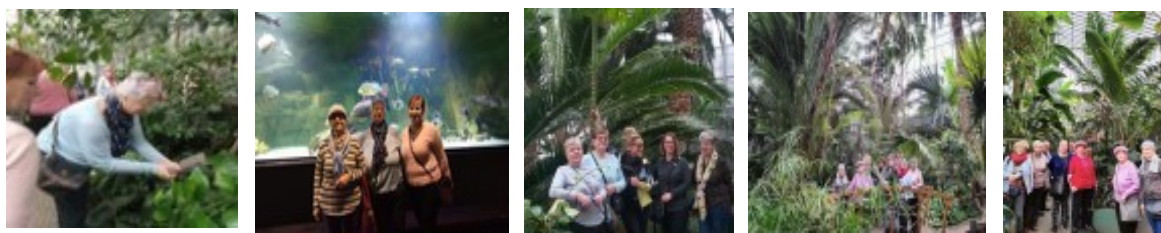
Zdjęcia 125-127. Międzynarodowy Dzień Pizzy

Zdjęcia 128-132. Walentynki

Zdjęcia 133-137. Tłusty Czwartek

Zdjęcia 138-142. Palmiarnia Gliwice

Zdjęcia 143-145. Obchody Dnia Kobiet

Zdjęcia 146-148. Akcja „Wywieś flagę w oknie”

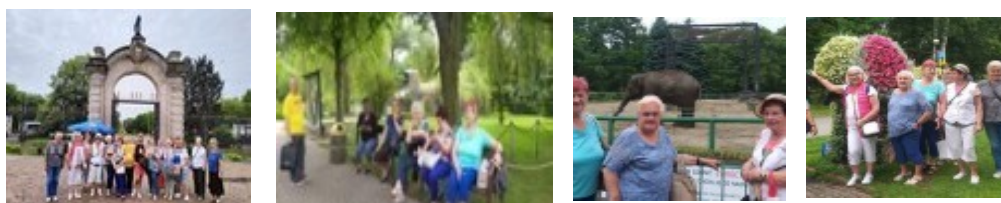
Zdjęcia 149-154. Masaż twarzy Kobido

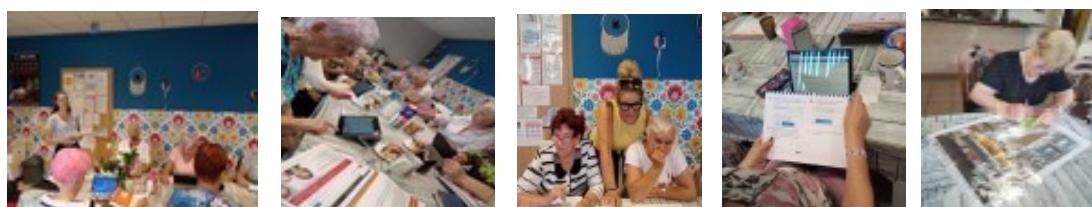
Zdjęcia 155-160. Wystawa Górnśląskie Kroszonki

Zdjęcia 161-163. Prelekcja: „Łączmy się w zdrowiu”

Zdjęcia 164-167. ZOO w Chorzowie

Zdjęcia 168-172. Warsztaty E-usług Publicznych

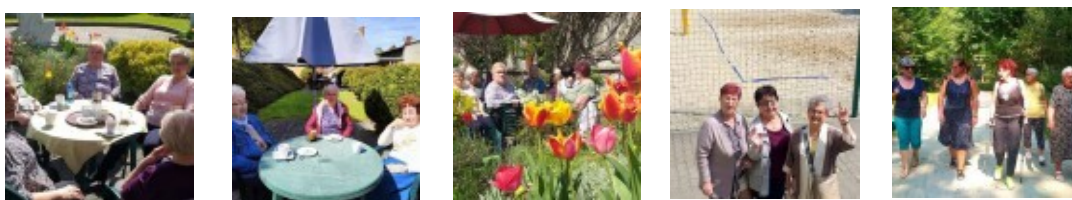

Zdjęcia 173-177. Warsztaty kulinarne

Zdjęcia 178-182. Warsztaty z arteterapii

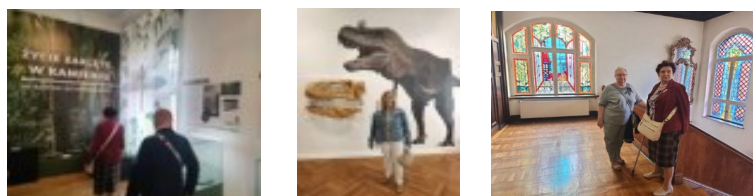
Zdjęcia 183-187. Zajęcia na świeżym powietrzu

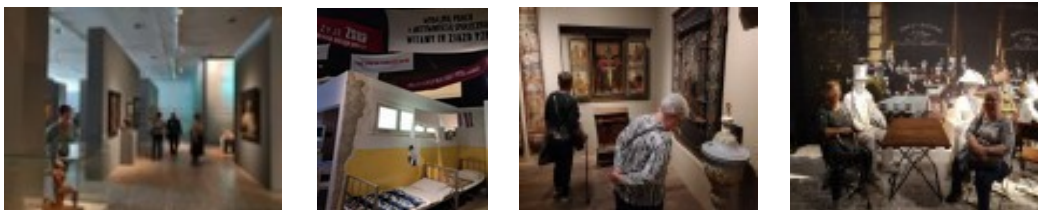
Zdjęcia 188-193. Park w Reptach

Zdjęcia 194-199. Pożegnanie lata

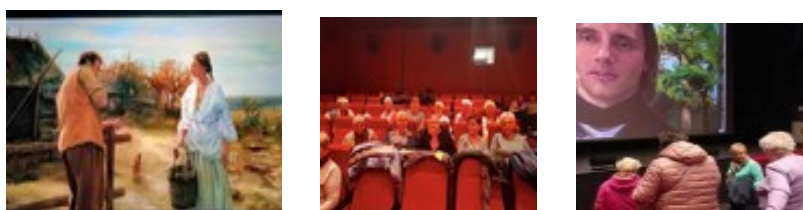
Zdjęcia 200-203. Wystawa: „Życie zakłete w Kamieniu”

Zdjęcia 174-177. Muzeum Śląskie w Katowicach

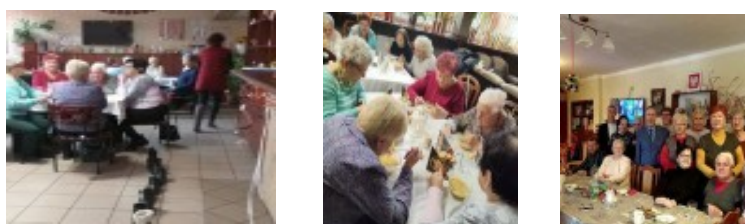
Zdjęcia 178-181. Debata: „Wiem, znam, działam”

Zdjęcia 182-186. Seans filmowy w kinie Zaczysze

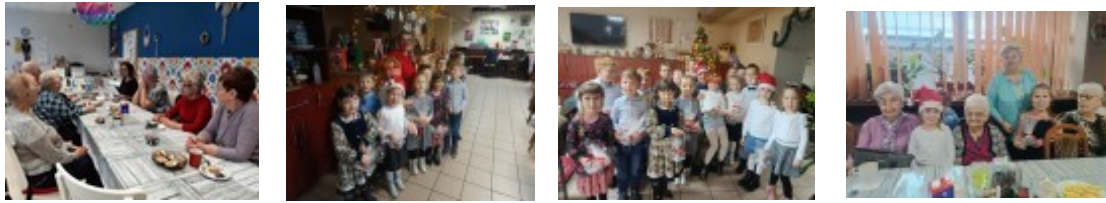

Zdjęcia 187-195. Spotkanie z Przedszkolakami

Zdjęcia 196-198. Andrzejki

Zdjęcia 199-202. Spotkanie Mikołajkowe

Zdjęcia 203-207. Bytomski Jarmark Bożonarodzeniowy

Zdjęcia 208-211. Spotkanie Wigilijne – Ośrodek Kultury Andaluzja

Kluby Seniora są odpowiedzią na zwiększającą się liczbę osób starszych w ogóle społeczeństwa oraz prowadzonej polityki senioralnej, która ma za zadanie kształtowanie warunków godnego i zdrowego starzenia się. Głównym celem Klubów Seniora jest stworzenie osobom starszym miejsca i warunków do spotkań, w trakcie których mogą ciekawie spędzać wolny czas, zaspokoić potrzeby psychofizyczne i edukacyjne. Kładziemy nacisk na zdrowy tryb życia oraz promujemy aktywność fizyczną, stanowiącą fundament dobrego zdrowia i umożliwiającą zachowanie sprawności i samodzielności w zakresie samoobsługi w dłuższej perspektywie. Podejmowane działania o charakterze edukacyjnym zmierzają do wzrostu umiejętności w zakresie wartościowego spędzania czasu wolnego oraz do mobilizowania seniorów do aktywności poza miejscem zamieszkania, a tym samym podnoszenia jakości życia. Finalnym celem naszej działalności jest budowanie i utrzymywanie relacji społecznych oraz pobudzanie aktywności seniorów i dążenie do ich aktywności na rzecz społeczności lokalnej. W tym celu podejmowane są działania z zakresu m.in. integracji międzypokoleniowej, służące wzajemnej wymianie doświadczeń i inspirowaniu do aktywności. Jesteśmy otwarci na współpracę z innymi instytucjami, by jak najlepiej realizować zamierzone cele.

V. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Dział Świadczeń Rodziny, podobnie jak w latach poprzednich, udziela wsparcia poprzez świadczenia rodzinne do których zaliczają się zasiłki rodzinne z dodatkami, świadczenia opiekuńcze, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka oraz świadczenie rodzicielskie. Ponadto przyznawana jest również pomoc w postaci świadczenia „Za życiem”. Łącznie w 2023r. przyznano i wypłacono 10 świadczeń po 4 000 zł.

Ponadto w 2023r. Dział Świadczeń Rodziny rozpoczął realizację świadczeń w formie refundacji kwoty odpowiadającej podatkowi VAT na podstawie ustawy o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz.U. z 2022r. poz.2687).

W związku z powyższym zostało złożonych 248 wniosków z czego 142 wnioski zostały pozytywnie rozpatrzone. Łącznie z tego tytułu wypłacono 27 281,56 zł.

Suma wydatków przeznaczonych na świadczenia rodzinne w 2023r. wyniosła 14 863 875,56 zł, w tym na świadczenia związane z niepełnosprawnością 11 665 289 zł, natomiast na jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka 126 000 zł, a na świadczenie rodzicielskie 773 865 zł.

Średnio około 1909 rodzin miesięcznie korzystało z różnego rodzaju świadczeń rodzinnych w tym 257 rodzin średnio w miesiącu korzystało z pomocy w postaci świadczenia pielęgnacyjnego, a z zasiłku pielęgnacyjnego 1283 rodziny.

Rok 2023 zakończył się, podobnie jak poprzednie lata, zmianą decyzji dotyczących świadczenia pielęgnacyjnego w związku ze wzrostem wysokości świadczenia z 2 458 zł na 2 988 zł.

Rodzaj świadczenia		Liczba świadczeń w 2023r.	Wydatkowana kwota w 2023r. [zł]
1.	Zasiłek rodzinny	14 144	1 596 327,21
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego:	7 830	903 927,35
a)	urodzenie dziecka	49	36 072,63
b)	opieka nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego	200	69 176,30
c)	samotne wychowywanie dziecka	1063	206 237,83
d)	wychowywanie w rodzinie wielodzietnej	3342	300 806,29
e)	kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego	1477	152 115,87
f)	rozpoczęcie roku szkolnego	831	82 928,61
g)	podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	868	56 589,82
3.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	126	126 000

4.	Zasiłek pielęgnacyjny	16 625	3 586 549
5.	Świadczenie pielęgnacyjne	3 430	8 070 680
6.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	13	8 060
7.	Świadczenie rodzicielskie	848	773 865

Tabela 11. Zestawienie liczby świadczeń i wydatków wg rodzajów zasiłków.

Powyższa tabela zawiera także świadczenia wypłacane na podstawie art. 5 ust 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych tzw. zł za zł w łącznej kwocie 142 495,56zł. W 2023r. wypłacono na podstawie w/w przepisów 3091 świadczeń.

W związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy Dział wypłacił dla 32 rodzin świadczenia w łącznej kwocie 68 982 zł. Natomiast 4 rodziny – obywatele Ukrainy - wróciły na terytorium tego państwa, co skutkowało uchynieniem prawa do świadczeń.

Ponadto w 2023r. Dział Świadczeń Rodzinnych wystawił 141 zaświadczeń „czyste powietrze” o wysokości miesięcznego przeciętnego dochodu w związku z art. 411 ust. 10g ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. - Prawo ochrony środowiska.

Zadania zlecone przez administrację rządową to również pomoc osobom uprawnionym do alimentów.

W 2023r. wypłacono łącznie 3 457 świadczeń na łączną kwotę 1 461 166,66 zł, w tym 284 świadczenia na kwotę 85 164,66 zł, ustalone w oparciu o przepisy „zł za zł”. W okresie tym pomocą o charakterze alimentacyjnym objętych było średnio 250 rodzin miesięcznie, w których uprawnionych było 339 dzieci.

Dział Świadczeń Rodzinnych systematycznie prowadzi postępowania wobec około 357 dłużników alimentacyjnych. W wyniku obligatoryjnej współpracy z Biurami Informacji Gospodarczej przesłano informacje o 61 nowych należnościach dłużników. W efekcie prowadzonego w 2023r. postępowania wobec dłużników odzyskano 848 110,26 zł z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W ramach prowadzonych postępowań skierowano 8 wniosków o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego oraz złożono 96 wniosków o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu Karnego.

Dział Świadczeń Rodzinnych w dalszym ciągu realizuje zadania związane ze świadczeniem wychowawczym. Niemniej zadania te ograniczają się już tylko do ustalania, wypłacania i uchylania świadczeń związanych z koordynacją. W roku ubiegłym wydano 21 różnego rodzaju decyzji w tych sprawach i wypłacono łącznie kwotę 10 645,90 zł. Kwota ta dotyczy również świadczeń, do których prawo zostało ustalone za lata poprzednie.

VI. DZIAŁ PIECZY ZASTĘPCZEJ

1. Piecza zastępcza

Zadaniem powiatu, w tym miasta Piekary Śląskie, jest organizowanie pieczy zastępczej sprawowanej w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez jego rodziców biologicznych.

Pieczka zastępcza może przybrać formę:

- rodzinną,
- instytucjonalną.

Optymalnym wydaje się być zapewnianie opieki i wychowania dzieciom w rodzinnej pieczy zastępczej, w tym w:

- 1) rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- 2) rodzinie zastępczej niezawodowej,
- 3) rodzinie zastępczej zawodowej, w tym specjalistycznej lub pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego,
- 4) rodzinnym domu dziecka.

Kiedy nie jest to możliwe, należy rozważyć sprawowanie pieczy zastępczej poprzez formy instytucjonalne, to jest:

- 1) placówki opiekuńczo - wychowawcze,
- 2) regionalne placówki opiekuńczo- terapeutyczne,
- 3) interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

2. Rodzinna piecza zastępcza

Rodzina zastępcza powinna zapewniać dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz warunki do optymalnego i harmonijnego rozwoju. Funkcję rodziny zastępczej mogą pełnić zarówno małżonkowie, jak i osoby niepozostające w związku małżeńskim, które spełniają warunki zawarte w art. 42 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2023r., poz. 1426 z późn. zm.).

W ciągu roku 2023 na terenie Miasta Piekary Śląskie łącznie funkcjonowało 67 rodzin zastępczych, tj. o 4 więcej niż w 2022 roku. W trakcie 2023r. funkcjonowało:

- 1) 51 rodzin zastępczych spokrewnionych, w tym 41 z jednym dzieckiem, 9 z dwójką dzieci, 1 z trójką dzieci,
- 2) 16 rodzin zastępczych niezawodowych, w tym 10 z jednym dzieckiem i 6 z dwójką dzieci.

W roku sprawozdawczym w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczono 19 dzieci (8 – w 6 rodzinach zastępczych niezawodowych oraz 11 – w 7 rodzinach zastępczych spokrewnionych). Jest to o 6 dzieci więcej, niż w roku poprzedzającym, w którym w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczono 13 dzieci.

Zgodnie z art. 77 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodziny zastępcze obejmowane są, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Na terenie Miasta Piekary Śląskie w 2023r. zatrudnionych było dwóch koordynatorów, którzy na przestrzeni roku współpracowali z 30 rodzinami zastępczymi, w tym z 25 rodzinami spokrewnionymi i z 5 rodzinami niezawodowymi. W rodzinach tych przebywało łącznie 40 dzieci.

Rodziny zastępcze uzyskały pomoc i wsparcie w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej. Działania pracowników Działu Pieczy Zastępczej przybierały formę pracy socjalnej, konsultacji

indywidualnych dla rodziny zastępczej, konsultacji indywidualnych dla dzieci i młodzieży, konsultacji rodzinnych, konsultacji wychowawczych i interwencji kryzysowych.

3. Świadczenia dla rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Piekar Śląskich

Rodzinie zastępczej, na każde umieszczone dziecko, przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania – w podwyższonej od dnia 01.06.2023r. kwocie:

- 1) 899,00 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- 2) 1 361,00 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej niezawodowej lub w rodzinie zastępczej zawodowej.

W 2023 roku liczba wszystkich świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Piekary Śląskie wyniosła 862, na łączną kwotę 810 895,83 zł, w tym:

- 1) rodziny zastępcze spokrewnione: 676 świadczeń na łączną kwotę 574 843,53 zł,
- 2) rodziny zastępcze niezawodowe: 186 świadczeń na łączną kwotę 236 052,30 zł.

W 2023r. na terenie Miasta Piekary Śląskie nie funkcjonowała żadna rodzina zastępcza zawodowa.

W 10 rodzinach zastępczych na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności przyznano dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka. Suma 118 świadczeń dała łączną kwotę 31 387,52 zł.

W 2023 roku przyznano również:

- 1) 37 dofinansowań do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wieku od 6. do 18. roku życia ,w łącznej wysokości 10 750,00 zł,
- 2) 10 świadczeń na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka, w łącznej wysokości 15 773,00 zł.

Całkowita kwota wszystkich świadczeń wypłaconych rodzinom zastępczym w roku 2023 wyniosła 868 806,35 zł.

Na rzecz każdego dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej było wypłacane świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł miesięcznie. Świadczenie to było przyznawane i realizowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

4. Instytucjonalna piecza zastępcza na terenie Miasta Piekary Śląskie

W roku 2023 Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych z siedzibą w Piekarach Śląskich przy ul. Bytomskiej 67 zarządzało pięcioma placówkami opiekuńczo-wychowawczymi znajdującymi się na terenie miasta. Wszystkie placówki zapewniały umieszczonym tam dzieciom całodobową opiekę i wychowanie. W poszczególnych placówkach może jednocześnie przebywać maksymalnie po: 10 dzieci w PO-W nr 1, 2 i 4, w PO-W nr 5 – 12 dzieci, zaś w PO-W nr 3 – 9 dzieci.

W 2023 roku przez dłuższy bądź krótszy czas łącznie we wszystkich pięciu placówkach przebywało 64 dzieci, z czego w PO-W nr 1 –11 dzieci, w PO-W nr 2 – 12 dzieci, w PO-W nr 3 – 12 dzieci, W PO-W nr 4 – 12 dzieci, W POW nr 5 – 17 dzieci.

W 2022r. łącznie w pięciu placówkach przebywało 59 dzieci, co oznacza, iż w okresie sprawozdawczym nastąpił wzrost liczby dzieci przebywających we wszystkich pięciu placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Piekarach Śląskich.

W 2023r. łącznie w 5 placówkach na terenie powiatu umieszczono 16 dzieci.

Łączna liczba przyjęć dzieci do placówek w roku sprawozdawczym zmniejszyła się o 1 dziecko w stosunku do roku 2022, kiedy to w pięciu placówkach umieszczono 17 małoletnich.

Łącznie w roku sprawozdawczym placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie miasta Piekary Śląskie opuściło 6 dzieci. Spośród nich 3 dzieci trafiło pod opiekę rodziców biologicznych (z PO-W nr 3 i PO-W nr 5), 2 dzieci z PO-W nr 5 trafiło do rodziny zastępczej, natomiast 1 dziecko z PO-W nr 4 zostało umieszczone w Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej.

W roku 2023 usamodzielniało się i opuściło placówkę łącznie 4 pełnoletnich wychowanków – z PO-W nr 2 i PO-W nr 5. W porównaniu z rokiem 2022 liczba usamodzielnionych wychowanków zwiększyła się o 1 osobę. Nadal jednak w placówkach przebywają pełnoletni wychowankowie, korzystający z możliwości pozostania w placówce, przewidzianej ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W związku z niechęcią wychowanków do opuszczania placówek po osiągnięciu pełnoletności, coraz trudniej jest realizować wydawane przez sąd postanowienia, dotyczące umieszczenia w instytucjonalnej pieczy zastępczej małoletnich, często poniżej 10 roku życia.

W 2023 roku średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie jednego dziecka w poszczególnych placówkach wyniosły odpowiednio: w PO-W nr 1 – 6 745 zł, w PO-W nr 2 – 6 965 zł, w PO-W nr 3 – 6 985 zł, w PO-W nr 4 – 6 047 zł i w PO-W nr 5 – 5 519 zł.

Całkowity koszt utrzymania dzieci we wszystkich pięciu placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu w 2023r. wyniósł 3 226 422,51 zł. W poszczególnych placówkach kwoty kształtowały się następująco: POW nr 1 – 649 221,49 zł, POW nr 2 – 642 461,39 zł, POW nr 3 – 645 530,41 zł, POW nr 4 – 618 896,95 zł, POW nr 5 – 670 312,27 zł. Całkowita obsługa i utrzymanie Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Piekarach Śląskich wyniosła 954 212,73 zł. Łączny koszt utrzymania dzieci we wszystkich placówkach wraz z obsługą Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w 2023r. wyniósł 4 180 635,24 zł i był wyższy o nieco ponad 580 tysięcy złotych w stosunku do roku 2022.

5. Finansowanie pobytu dzieci pochodzących z terenu Piekary Śląskich przebywających w pieczy zastępczej poza terenem miasta

Powiat Piekary Śląskie zobowiązany jest do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dzieci pochodzących z terenu Miasta Piekary Śląskie, a umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz w placówkach na terenie innych powiatów.

W roku sprawozdawczym 34 dzieci przebywało w rodzinnych formach pieczy zastępczej poza terenem powiatu, w tym:

- 1) 10 dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych,
- 2) 15 dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych,
- 3) 9 dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych.

Łączna kwota wszystkich świadczeń pieniężnych w ramach rodzinnych form pieczy zastępczej przekazanych innym powiatom wyniosła **569 632 zł**.

Z kolei koszty utrzymania małoletnich w instytucjonalnej pieczy zastępczej poza Piekarami Śląskimi w roku 2023 wyniosły 1 079 867 zł. Były to koszty poniesione za 17 dzieci, przebywających w 8 placówkach na terenie innych powiatów, w tym w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych oraz

interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

6. Osoby usamodzielniane opuszczające różne formy pieczy zastępczej

Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub placówkę wskazaną w art. 88 ustawy o pomocy społecznej, zwanej dalej „osobą usamodzielnianą”, w przypadku gdy umieszczenie nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu, przyznaje się pomoc na:

- 1) kontynuowanie nauki,
- 2) usamodzielnienie,
- 3) zagospodarowanie.

oraz udziela się pomocy w uzyskaniu:

- 1) odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- 2) zatrudnienia.

Warunkiem przyznania pomocy na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie jest złożenie wniosku oraz posiadanie i realizowanie indywidualnego programu usamodzielnienia, opracowanego przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia i zatwierdzonego przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich.

Ogólna liczba osób usamodzielnianych wyniosła 104 i była o 4 osoby wyższa niż w roku 2022. Usamodzielniało się 42 osoby z rodzinnej pieczy zastępczej i 56 osób z instytucjonalnej pieczy zastępczej. Wszystkie osoby usamodzielniane posiadały Indywidualny Program Usamodzielnienia, z czego 16 osób nie realizowało programu (m.in. z powodu pobytu poza granicami Polski czy w zakładzie karnym). Ponadto 6 osób było usamodzielnianych zgodnie z zasadami ustawy o pomocy społecznej, z czego 4 prowadziły Indywidualny Program Usamodzielnienia. Podobnie jak wcześniej, należy zwrócić uwagę na osiąganie pełnoletności przez kolejne roczniki dzieci umieszczonych w systemie pieczy zastępczej we wcześniejszych latach.

W 2023 roku 32 osoby usamodzielniane kontynuowały naukę w szkole lub w uczelni, w tym 14 osób, które opuściły rodziny zastępcze oraz 18 osób z placówek opiekuńczo-wychowawczych. W roku 2022 liczba pełnoletnich wychowanków kontynuujących naukę była wyższa, wynosiła 40 osób.

Kończącą ocenę Indywidualnego Programu Usamodzielnienia sporządzono z 17 osobami usamodzielnianymi (9 osób z rodzin zastępczych, 8 osób z placówki).

Wysokość pomocy na kontynuowanie nauki wynosiła miesięcznie 595,00 zł (do 31.05.2023r.) oraz 681,00 zł (od 01.06.2023r.). Natomiast osoba usamodzielniana na podstawie ustawy o pomocy społecznej, otrzymywała świadczenie na kontynuowanie nauki w kwocie 551,10 zł miesięcznie. Pomoc ta przysługiwała w czasie trwania odpowiednio roku szkolnego lub roku akademickiego. W 2023 roku wypłacono 250 świadczeń na kontynuowanie nauki na łączną kwotę 157 630,23 zł, z czego 81 świadczeń otrzymali wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej, a 169 świadczeń – wychowankowie placówek. W porównaniu z rokiem 2022 liczba wypłaconych świadczeń na kontynuowanie nauki w roku 2023 zmalała o 108.

W 2023 roku przyznano świadczenia na usamodzielnienie 15 pełnoletnim wychowankom, spośród których 5 osób to wychowankowie rodzinnych form pieczy zastępczej, a 10 osób – wychowankowie placówek. Łączna kwota wypłaconej pomocy na usamodzielnienie to 114 316,00 zł. W 2023 roku pomoc pieniężną na usamodzielnienie otrzymało o 7 osób więcej, niż w roku poprzedzającym.

W 2023 roku pomoc na zagospodarowanie otrzymało 20 osób usamodzielnianych, w tym 9 wychowanków rodzin zastępczych i 11 wychowanków placówek. Łączna wartość pomocy na zagospodarowanie to 90 000,00 zł. W roku 2023 udzielono pomocy na zagospodarowanie 14 osobom więcej, niż w roku poprzednim.

Na rzecz osób usamodzielnianych prowadzono pracę socjalną, motywowano do aktywnego poszukiwania pracy oraz udzielano pomocy w opracowaniu indywidualnych programów usamodzielnienia.

7. Odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa rodzice biologiczni, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej (zarówno rodzinnej, jak i instytucjonalnej) są zobowiązani do ponoszenia odpłatności za ich pobyt w tejsze pieczy. W przypadku rodzinnej pieczy zastępczej opłata jest ustalana w wysokości przyznawanych rodzinie zastępczej świadczeń oraz dodatków na pokrycie kosztów utrzymania dziecka. W przypadku instytucjonalnej pieczy zastępczej wysokość opłaty ustala się na poziomie średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce. Obowiązujące przepisy regulują także możliwość zastosowania ulgi w postaci odstąpienia od ustalenia ww. opłaty. Powyższa ulga może zostać zastosowana zarówno na wniosek strony jak i z urzędu.

W 2023 roku łączna liczba decyzji dotyczących odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wyniosła 457 (w porównaniu z 424 decyzjami wydanymi w 2022 roku), w tym:

- 1) 244 decyzje dotyczyły pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej (232 w 2022 roku),
- 2) 213 decyzji dotyczyło pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej (192 w 2022 roku).

Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, iż liczba decyzji w 2023 roku nieco wzrosła w porównaniu do liczby decyzji wydanych w 2022 r. Wynika to zapewne z procedury, jaką należy przeprowadzić w przypadku wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, bądź w przypadku zastosowania ulgi w postaci odstąpienia od ustalenia przedmiotowej opłaty. Fakt ten potwierdza znaczna część wydanych decyzji (tj. 227 decyzji), stanowiących decyzje umarzające postępowanie, zmieniające, uchylające itp. Spośród 457 decyzji wydanych w 2023r., 123 to decyzje odstępujące od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, natomiast 107 – decyzje ustalające stronie wskazaną opłatę. Zaledwie 9 decyzji ze 107 dotyczących ustalenia wskazanej opłaty to decyzje ustalające rodzicowi biologicznemu przedmiotową opłatę pomimo złożonego przez stronę wniosku. Taka sytuacja miała miejsce, gdy rodzic biologiczny nie spełnił warunków do zastosowania ulgi w postaci odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, bądź z uwagi na braki formalne odmówiono mu jej zastosowania. Powyższa sytuacja dotyczyła zaledwie 6 osób. W przypadku rodziców biologicznych, którzy złożyli w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie stosowny wniosek i jednocześnie spełnili warunki zawarte w Uchwale Rady Miasta Piekary Śląskie nr LII/609/18 z dnia 30 maja 2018 roku regulującej powyższą kwestię, mogli skorzystać z ulgi w formie odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. W tym miejscu należy wskazać, że 49 decyzji ze 123 dotyczących odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, to decyzje wydane z urzędu. Takie sytuacje mają miejsce w przypadku, kiedy rodzic biologiczny nie złożył wskazanego wniosku, a m.in. systematycznie korzysta z pomocy społecznej i znana jest jego sytuacja socjalno-bytowa. Pozostałe 74 decyzje zostały wydane w oparciu o złożony przez stronę wniosek.

8. Inne działania realizowane przez Dział Pieczy Zastępczej

Dział Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich w 2023 roku podejmował różnicowane działania, których celem było:

- 1) promowanie idei rodzicielstwa zastępczego,
- 2) rozwój rodzinnej pieczy zastępczej,
- 3) wspieranie rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Piekar Śląskie,
- 4) organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy,
- 5) integrowanie środowiska rodzicielstwa zastępczego,
- 6) udzielanie pomocy i wsparcia osobom usamodzielnianym z rodzinnych i instytucjonalnych form pieczy zastępczej.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie od wielu lat poszukuje osób, które stworzą zastępczy dom dla potrzebujących dzieci. W roku 2023 podjęto działania mające na celu pozyskanie kandydatów na rodziny zastępcze, zwłaszcza zawodową rodzinę zastępczą, pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego. Kampania była prowadzona w szczególności poprzez dystrybucję plakatów i ulotek we wszystkich miejscach pozwalających na dotarcie do potencjalnych kandydatów: instytucje kultury, szkoły, przedszkola, sklepy, przychodnie, tablice ogłoszeń.

Z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego Dział Pieczy Zastępczej zorganizował "Dzień otwarty", podczas którego pracownicy działu rozdawali ulotki zatytułowane „7 kroków do rodziny zastępczej”, gadżety promujące rodzicielstwo zastępcze (balony, cukierki reklamowe), a także udzielali osobom zainteresowanym informacji dotyczących rodzicielstwa zastępczego. Dzień otwarty był zorganizowany przed wejściem do budynku, w którym mieści się Dział Pieczy Zastępczej, co umożliwiło zachęcanie licznych przechodniów do zapoznania się z tematem oraz miało na celu zwrócenie uwagi mieszkańców, w której części miasta można załatwić sprawy związane z rodzicielstwem zastępczym. Informacja na temat dnia otwartego została wcześniej rozpowszechniona za pośrednictwem plakatów umieszczonych na terenie Piekar Śląskich.

Zdjęcie 212-214. Dzień otwarty Działu Pieczy Zastępczej i ulotka „7 kroków ”

Tutejszy Dział dołączył również do dwóch dużych wydarzeń odbywających się na terenie miasta, tj. uroczystych obchodów Święta Konstytucji 3 Maja, organizowanych pod Kopcem Wyzwolenia, oraz Sportowego Dnia Dziecka, organizowanego przez MOSiR w Piekarach Śląskich. Podczas tych wydarzeń Dział Pieczy Zastępczej przygotował swoje stanowisko, gdzie były prowadzone warsztaty plastyczne dla dzieci.

Udział w imprezach plenerowych miał na celu promowanie rodzicielstwa zastępczego wśród mieszkańców naszego miasta, zapoznanie osób zainteresowanych z informacją jakie kroki należy poczynić, by zostać rodziną zastępczą, a także przeprowadzenie warsztatów malowania toreb. Stanowisko Działu cieszyło się dużą popularnością wśród dzieci i młodzieży, które z dużym zaangażowaniem ozdabiały torby. Korzystając z okazji, pracownicy DPZ wręczali uczestnikom wydarzenia ulotki i gadżety promocyjne oraz udzielali wszelkich informacji dotyczących rodzinnej pieczy zastępczej.

Zdjęcie 215. DPZ pod Kopcem Wyzwolenia

Zdjęcie 216. Dzień Dziecka z DPZ

Podczas organizowanej przez MOPR w Piekarach Śląskich konferencji „Przemoc i uzależnienia” Dział Pieczy Zastępczej również udostępnił broszury informacyjne dotyczące rodzicielstwa zastępczego. Uczestnicy konferencji mieli możliwość zapoznania się z materiałami.

W celu promowania rodzicielstwa zastępczego, informowania o ważnych sprawach dotyczących rodzinnej pieczy zastępczej i działaniach podejmowanych przez tutejszy Dział, nadal prowadzony był profil na portalu społecznościowym Facebook. Na profilu Działu Pieczy Zastępczej pojawiały się istotne informacje o wydarzeniach organizowanych przez tutejszy Dział.

Dzięki stronom internetowym Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie i Urzędu Miasta w Piekarach Śląskich nagłośnione zostały informacje o prowadzonej kampanii oraz publikowane inne informacje, dotyczące pracy Działu Pieczy Zastępczej.

W minionym roku realizowano kolejną edycję Programu świadczeń wolontarystycznych skierowanych do rodzin zastępczych pod nazwą Program Wolontariatu „Odczaruj naukę!”. Głównym celem programu pozostaje poszerzanie zakresu usług oferowanych rodzinom zastępczym przez Dział Pieczy

Zastępczej adekwatnie do potrzeb diagnozowanych w ramach rodzinnej pieczy zastępczej. Program pozwala także na wykorzystanie potencjału mieszkańców Miasta Piekary Śląskie i daje możliwość realizacji konstruktywnych form aktywności społecznej. Wolontariat jest formą świadomej, dobrowolnej działalności podejmowanej na rzecz innych. Wykracza poza więzi rodzinno-przyjacielsko-koleżeńskie. Osoby przystępujące do Programu Wolontariatu „Odczaruj naukę!” angażują się w pracę na rzecz dzieci oraz młodzieży w rodzinach zastępczych. Dobrowolnie i bez wynagrodzenia realizują zadania określone w Porozumieniu o Wolontariacie. W 2023 roku rodzina zastępcza zgłaszająca potrzebę wsparcia w kwestii nauczania dziecka i nadrabiania szkolnych zaległości miała możliwość skorzystania z pomocy wolontariusza. Wolontariusz udzielił pomocy w odrabianiu zadań domowych, nauce języków obcych, wyrównywaniu braków edukacyjnych. Dodatkowym aspektem stały się nawiązane, pozytywne relacje, które mogą stanowić konstruktywny model przyszłych kontaktów społecznych.

Ponadto tutejszy Dział promował wolontariat, a tym samym poszukiwał nowych wolontariuszy, umieszczając plakaty w miejscach publicznych na terenie miasta.

Zdjęcie 217. Zaproszenie dla rodzin zastępczych, opublikowane w sieci

Zdjęcie 218. Plakat „Odczaruj naukę”

Dział Pieczy Zastępczej w 2023 roku nadal nadzorował mieszkanie dla osób usamodzielnianych przy ulicy Marii Skłodowskiej-Curie 101/2/28 w Piekarach Śląskich. W roku sprawozdawczym pod wskazanym adresem przebywały 3 osoby usamodzielniane, wszystkie z instytucjonalnej pieczy zastępczej. Dwie z przebywających w mieszkaniu osób usamodzielniały się, tzn. jedna otrzymała mieszkanie z zasobów Miasta Piekary Śląskie, druga osoba zamieszkała poza naszym powiatem. Jeden wychowanek przebywa w ww. mieszkaniu do nadal. Pobyt w mieszkaniu dla osób usamodzielnianych ma na celu zapewnienie warunków mieszkaniowych osobom opuszczającym różne formy pieczy zastępczej do czasu uzyskania przez nie mieszkania docelowego oraz przygotowanie do samodzielnego, dorosłego życia.

W 2023 r. na zlecenie MOPR w Piekarach Śląskich zostało przeszkolonych trzech kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej (w tym dwoje małżonków) oraz trzech kandydatów do

pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej (w tym dwoje małżonków). Szkolenie odbywało się w formie warsztatowej tak, aby kandydaci mogli doświadczyć różnych emocji, sytuacji i zdarzeń, z którymi prawdopodobnie zmierzą się jako rodzina zastępcza.

W roku 2023r. wznowiono spotkania grupy wsparcia dla piekarskich rodzin zastępczych. Do wszystkich rodzin z terenu miasta zostały wysłane zaproszenia wraz z harmonogramem spotkań. Podczas wizyt w środowisku pracownicy Działu motywowali i zachęcali rodziców zastępczych do udziału w spotkaniach, które odbywały się raz w miesiącu. Spotkania grupy wsparcia były okazją do zwiększenia integracji środowiska zastępczego oraz nawiązywania kontaktów towarzyskich. Jednocześnie miały na celu wzajemną wymianę informacji, szukanie wspólnymi siłami rozwiązań w pojawiających się problemach opiekuńczo-wychowawczych oraz otrzymanie wsparcia emocjonalnego od osób, które również podjęły się sprawowania pieczy zastępczej. Z udziału w spotkaniach najchętniej korzystały rodziny zastępcze spokrewnione. Wśród uczestników były osoby, które bardzo regularnie pojawiały się na spotkaniach, a także osoby, które jednorazowo brały w nich udział. Większość osób bardzo aktywnie uczestniczyła w grupie wsparcia, dzieląc się swoimi doświadczeniami. Podczas spotkań prowadzący udostępniali uczestnikom materiały o charakterze edukacyjnym, mające na celu zwiększanie świadomości rodzicielskiej oraz umiejętności wychowawczych rodziców zastępczych.

VII. PUNKT INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK) prowadzi szeroko rozumiane poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin dotkniętych różnymi rodzajami kryzysów: problemami przemocy domowej, zaburzonych relacji w rodzinie, uzależnień, współzależnień, utraty osobistej, wydarzeń losowych. Punkt Interwencji Kryzysowej bezpieczna przestrzeń, gdzie oferowane jest profesjonalne, specjalistyczne i bezpłatne wsparcie w kryzysie. Pracownicy Punktu Interwencji Kryzysowej uczestniczą także w pracach grup diagnostyczno-pomocowych w ramach procedury „Niebieskie Karty” (3 osoby są koordynatorami grup diagnostyczno - pomocowych) oraz w pracach zespołów specjalistów powoływanych dla poszczególnych przypadków. Z klientami pracują metodą indywidualną i grupową.

Szczegółowy zakres działań realizowanych w Punkcie Interwencji Kryzysowej:

- 1) poradnictwo specjalistyczne (w szczególności: psychologiczne, socjalne, rodzinne, prawne),
- 2) psychoterapia indywidualna i rodzinna,
- 3) wsparcie psychologiczne w kryzysie i przeżywanych trudnościach;
- 4) wsparcie indywidualne osób doświadczających przemocy oraz osób uzależnionych i współzależnionych,
- 5) obsługa organizacyjno – techniczna Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Piekarach Śląskich oraz grup diagnostyczno - pomocowych powoływanych w ramach Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Piekarach Śląskich, do realizacji procedury „Niebieskie Karty”,
- 6) koordynacja pracy grup diagnostyczno - pomocowych oraz udział w pracach grup diagnostyczno - pomocowych powoływanych w ramach Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Piekarach Śląskich do realizacji procedury „Niebieskie Karty”,
- 7) realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową,
- 8) realizacja programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową,
- 9) współpraca z instytucjami i organizacjami, działającymi w obszarze pomocy domowej,
- 10) interwencja kryzysowa,
- 11) terapia rodzin,
- 12) mediacje w sytuacjach konfliktowych,
- 13) realizacja programów dla dzieci i młodzieży w wybranych szkołach,
- 14) udzielanie wsparcia i pomocy psychologicznej osobom poszkodowanym i ich rodzinom w sytuacjach wypadków masowych lub katastrof na terenie miasta,
- 15) udzielanie wsparcia i pomocy obywatelom Ukrainy przybyłym na terytorium Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- 16) prowadzenie systemowej, metodycznej pracy socjalnej w środowiskach, w których dochodzi do podejrzenia występowania przemocy domowej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 17) nadzór nad funkcjonowaniem mieszkania treningowego dla osób będących w kryzysie związanym z przemocą domową, a także osób w trudnych sytuacjach życiowych, w tym udzielanie niezbędnego wsparcia osobom w nim przebywającym,

- 18)** nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego małoletniego obywatela Ukrainy, który w związku z konfliktem zbrojnym przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osób dorosłych odpowiedzialnych za niego zgodnie z prawem obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej.

1. Działania Punktu Interwencji Kryzysowej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Od czerwca 2011r. tj. od powołania przez Prezydenta Miasta Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Piekarach Śląskich, pracownicy PIK zajmują się obsługą organizacyjno – techniczną Zespołu. Od października 2011r. tj. od wejścia w życie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011r., Nr 209, poz. 1245), i podjęcia przez Zespół interdyscyplinarny stosownej uchwały w dniu 19.10.2011r., zajmują się również obsługą organizacyjno – techniczną grup roboczych powoływanych w ramach Zespołu do realizacji procedury „Niebieskie Karty”, a od stycznia 2013r., dodatkowo, koordynują pracę grup roboczych.

22 czerwca 2023r. weszły w życie ważne zmiany w przepisach dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej. Przepisy, które weszły w życie, zmieniły terminologię stosowaną w ustawie – pojęcie przemocy w rodzinie zostało zastąpione przemocą domową, pojęcie grup roboczych zostało zastąpione grupami diagnostyczno–pomocowymi.

Do zadań grup roboczych należało w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach, w rodzinach, w których występuje przemoc,
- 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy,
- 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Od czerwca 2023r. zakres zadań grup diagnostyczno - pomocowych został rozszerzony, obecnie do ich zadań należy w szczególności:

- 1) dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
- 2) realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia,
- 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność,
- 4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
- 5) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- 6) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń,

- 7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”,
- 8) zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;
- 9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
  - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,
  - b) wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,
- 10) informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Od czerwca 2023r. w skład grupy diagnostyczno–pomocowej wchodzi: pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, funkcjonariusz Policji. W sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową w skład grupy diagnostyczno - pomocowej wchodzi także żołnierz Żandarmerii Wojskowej.

W skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić:

- 1) pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- 2) asystent rodziny,
- 3) nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego,
- 4) osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny,
- 5) przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 6) pedagog, psycholog lub terapeuta, będący przedstawicielami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych,
- 7) zawodowy kurator sądowy lub wskazany przez kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej społeczny kurator sądowy - w sprawach osób stosujących przemoc domową, pozostających pod dozorem lub nadzorem kuratora sądowego.

Jak wspomniano wyżej pracą każdej grupy diagnostyczno-pomocowej kieruje koordynator grupy.

W 2023r., w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego, wszczęto 105 nowych procedur „Niebieskie Karty” (w 2020r. - 86, w 2021r. - 120, w 2022r. - 120). Ogólnie do Zespołu wpłynęło w 2023r. - 113 formularzy „NK - A”, w tym 8 „NK - A” zostało spisanych w rodzinach, w których procedura była już w toku. W 2023r. grupy robocze w ramach procedury „Niebieskie Karty” obejmowały pomocą oraz monitorowały łącznie sytuację 160 rodzin, w których istniało podejrzenie występowania przemocy domowej (dla porównania: w 2020r. - 159, w 2021r. - 154, w 2022r. - 176).

Podmioty, które wszczęły nowe procedury „Niebieskie Karty” w 2023r. to:

Komenda Miejska Policji w Piekarach Śląskich	- 57
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich	- 26
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich	- 1
Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobrownikach	- 1
Komenda Miejska Policji w Siemianowicach Śląskich	- 1
Komenda Miejska Policji w Świętochłowicach	- 1

Komisariat Policji w Kamieńsku	- 1
Komisariat II Policji w Bytomiu	- 1
Komisariat III Policji w Bytomiu	- 1
Miejskie Przedszkole nr 11 w Piekarach Śląskich	- 1
Miejska Szkoła Podstawowa nr 1 w Piekarach Śląskich	- 3
Miejska Szkoła Podstawowa nr 9 w Piekarach Śląskich	- 2
Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 1 w Piekarach Śląskich	- 1
Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 3 w Piekarach Śląskich	- 1
VI Liceum Ogólnokształcące im. Jana Długosza w Katowicach	- 1
IV Liceum Ogólnokształcące w Zabrze	- 1
Zespół Szkół Techniczno – Zawodowych w Piekarach Śląskich	- 2
Miejska Szkoła Podstawowa nr 12 w Piekarach Śląskich	- 1
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Piekarach Śląskich	- 1
Wojewódzki Szpital Chirurgii Urazowej w Piekarach Śląskich	- 1

105

Liczba „NK A” spisanych w 2023r. przez poszczególne podmioty:

Komenda Miejska Policji w Piekarach Śląskich	- 61
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich	- 30
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich	- 1
Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobrownikach	- 1
Komenda Miejska Policji w Siemianowicach Śląskich	- 1
Komenda Miejska Policji w Świętochłowicach	- 1
Komisariat Policji w Kamieńsku	- 1
Komisariat II Policji w Bytomiu	- 1
Komisariat III Policji w Bytomiu	- 1
Miejskie Przedszkole nr 11 w Piekarach Śląskich	- 1
Miejska Szkoła Podstawowa nr 1 w Piekarach Śląskich	- 3
Miejska Szkoła Podstawowa nr 9 w Piekarach Śląskich	- 2
Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 1 w Piekarach Śląskich	- 1
Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 3 w Piekarach Śląskich	- 1
VI Liceum Ogólnokształcące im. Jana Długosza w Katowicach	- 1
IV Liceum Ogólnokształcące w Zabrze	- 1
Zespół Szkół Techniczno – Zawodowych w Piekarach Śląskich	- 2
Miejska Szkoła Podstawowa nr 12 w Piekarach Śląskich	- 1
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Piekarach Śląskich	- 1
Wojewódzki Szpital Chirurgii Urazowej w Piekarach Śląskich	- 1

113

Liczba wszczętych nowych procedur „Niebieskie Karty” w 2023r., z podziałem na rejony:

Kozłowa Góra	- 4
Oś. Wieczorka I, kol. Józefka	- 16
Oś. Wieczorka II	- 20
Piekary – Szarlej	- 33
Brzozowice – Kamień	- 15
Brzeziny	- 10
Dąbrówka	- 7

105

Liczba „Niebieskich Kart A”, które wpłynęły do Zespołu w 2023r., z podziałem na rejony:

Kozłowa Góra	- 4
Oś. Wieczorka I, kol. Józefka	- 16
Oś. Wieczorka II	- 21
Piekary – Szarlej	- 35
Brzozowice – Kamień	- 15
Brzeziny	- 15
Dąbrówka	- 7

113

Łącznie w ciągu 2023r., w ramach procedury „Niebieskie Karty”, funkcjonowały 172 grupy diagnostyczno-pomocowe (dla każdej procedury powoływana jest grupa diagnostyczno-pomocowa), w tym 105 grup powołanych w 2023r. i 67 grup powołanych w latach poprzednich. Łącznie, w 2023r., odbyły się 454 posiedzenia grup diagnostyczno-pomocowych.

W 2023r. grupy diagnostyczno-pomocowe zdecydowały o zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” w 125 przypadkach (w tym 107 razy z powodu ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej, ponadto 18 razy z powodu braku zasadności podejmowania działań). W 23 przypadkach grupy diagnostyczno-pomocowe podjęły decyzje o zawiadomieniu Komendy Miejskiej Policji o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy domowej (w 2018r. było 50 takich zawiadomień, w 2019r. – 45 zawiadomień, w 2020r. – 41 zawiadomień, w 2021r. – 38 zawiadomień, w 2022r. - 31).

W 2023 roku, w porównaniu do roku 2022, zmalała liczba wszczynanych procedur „Niebieskie Karty” (z 120 do 105). Zmalała również liczba zawiadomień do Komendy Miejskiej Policji o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy w rodzinie (z 31 do 18).

W zakresie działań Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie na rzecz rodzin, w których występuje przemoc, znajduje się również oferta pomocy dla osób stosujących przemoc: program edukacyjno – korekcyjny dla sprawców przemocy domowej. Na realizację tego programu w 2023r., podobnie jak w latach ubiegłych, pozyskano dodatkowe środki z budżetu państwa, zagwarantowane w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W 2023r. program realizowany był w warunkach wolnościowych. W 2023r. do programu przystąpiło 25 osób (dla porównania: w 2018r. – 33 osoby, w 2019r. – 22 osoby,

w 2020r. – 22 osoby, w 2021r. – 22 osoby, w 2022r. - 21 osób). W trakcie programu realizowana była praca w grupie. Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową realizowany w Piekarach Śląskich, ma charakter ciągły. Oznacza to, że zajęcia w ramach programu odbywają się przez cały rok a kolejne edycje programu następują bezpośrednio po sobie (po zakończeniu jednej edycji, rozpoczyna się następna).

W trakcie programu realizowana była praca w grupie. Celem pracy grupowej w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych było wsparcie osób stosujących przemoc domową w procesie zmiany ich zachowań poprzez udział w grupowych sesjach terapeutycznych i edukacyjnych. W czasie cotygodniowych spotkań prowadzono edukację w zakresie specyfiki zjawiska przemocy oraz nabywania umiejętności uzyskiwania kontroli nad własnym życiem, konstruktywnego sposobu (w miejsce agresywnego) rozwiązywania problemów, nazywania swoich emocji i ograniczania zachowań agresywnych. Ponadto dostarczano uczestnikom programu wiedzy na temat możliwości pomocy w sytuacjach nie radzenia sobie z zachowaniami przemocowymi oraz uświadamiano skutki prawne i moralne zachowań agresywnych. Osoby prowadzące zajęcia programowe dbały o to, aby każdy uczestnik programu zrealizował wszystkie tematy uwzględniające następujące obszary:

- społeczno-kulturowe źródła i okoliczności towarzyszące przemocy domowej,
- problemy władzy i kontroli w relacjach międzyludzkich,
- planowanie i rozwijanie samokontroli,
- uzależnienia i patologia społeczna,
- komunikacja interpersonalna,
- promocja pozytywnych standardów i wartości życia rodzinnego,
- przemoc seksualna,
- dzieci, przemoc i wychowanie,
- tolerancja i szacunek wobec osób starszych i niepełnosprawnych,
- możliwości podejmowania przez osobę stosującą przemoc w rodzinie działań terapeutycznych.

W 2023r., po raz szósty, w zakresie działań Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie na rzecz rodzin, w których występuje przemoc, znalazła się również druga oferta pomocy dla osób stosujących przemoc: program psychologiczno – terapeutyczny dla sprawców przemocy domowej. Na realizację tego programu również pozyskano dodatkowe środki z budżetu państwa, zagwarantowane w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W programie udział wzięła 1 uczestnik – była to osoba, uzależniona zachowująca abstynencję, która wymagała pomocy psychologiczno – terapeutycznej w pracy nad zmianą dotychczas stosowanych destrukcyjnych wzorców zachowań (w 2018r. w programie psychologiczno – terapeutycznym uczestniczyły 4 osoby, w 2019r.– 2 osoby, w 2020r. – 1 osoba, w 2021r. – 1 osoba, w 2022r. - 1 osoba).

Program psychologiczno - terapeutyczny skierowany jest dla osób stosujących przemoc domową, które wcześniej ukończyły Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc, a po jakimś czasie powróciły do rozwiązań przemocowych lub potrzebują pomocy w radzeniu sobie z aktualnie występującymi problemami osobistymi. Program skierowany jest również do osób uzależnionych zachowujących abstynencję, które wymagają pomocy psychologiczno – terapeutycznej w pracy nad zmianą dotychczas

stosowanych destrukcyjnych dla nich i ich rodziny wzorców zachowań oraz osób, które w sposób przemocowy profilują relacje ze swoimi dziećmi, małżonkami i partnerami.

2. Inne działania realizowane w Punkcie Interwencji Kryzysowej.

Punkt Interwencji Kryzysowej prowadzi również przypadki indywidualne osób i rodzin, zgłaszane przez samych zainteresowanych lub pracowników socjalnych. W roku 2023 odnotowano 74 przypadki indywidualne (w 2018r. – 67, w 2019r. - 82, w 2020r. - 58, w 2021r. - 99, w 2022r. - 69). Przypadki indywidualne dotyczą różnych problemów rodzinnych – związanych z wychowywaniem dzieci, konfliktów małżeńskich, uzależnień, zaburzeń psychicznych, zadłużeń i innych.

W Punkcie Interwencji Kryzysowej prowadzone jest specjalistyczne poradnictwo prawne – dyżury prawnika jeden raz w tygodniu. W 2023 roku udzielono 179 porad prawnych (dla porównania – w 2018r. – 192, w 2019r. – 174, w 2020r. - 82, w 2021r. - 163, w 2022r. - 217).

W ramach działalności Punktu Interwencji Kryzysowej w 2023r. kontynuowano Program „Dobrze wiedzieć”. Był to program adresowany do osób, których bliskie osoby nadużywają substancji psychoaktywnych lub gier hazardowych. Zajęcia miały charakter spotkań indywidualnych. Tematyka spotkań realizowana była zgodnie z programem i obejmowała trzy zakresy tematyczne: podstawowe informacje o uzależnieniu, charakterystyka zmian zachodzących na skutek życia w bliskiej relacji z osobą uzależnioną, sposoby konstruktywnego radzenia sobie i korzystania z różnych form pomocy. W programie w 2023r. uczestniczyło 5 osób.

W ramach Punktu Interwencji Kryzysowej udziela się pomocy psychologicznej - zarówno w siedzibie Punktu, jak również w szczególnych przypadkach, poza jego siedzibą. Tabela przedstawia dane liczbowe dotyczące pomocy psychologicznej.

Kategorie problemowe	Liczba osób	Liczba konsultacji
Kryzysowa sytuacja (trudności wynikające z nagłej zmiany sytuacji życiowej)	16	78
Przemoc	58	278
Problemy wychowawcze	15	96
Problemy rodzinne	43	321
Uzależnienie / współuzależnienie	23	160
Inne	59	369
Ogółem	214	1302

Tabela 12. Konsultacje psychologiczne klientów Punktu Interwencji Kryzysowej w 2023 roku

W 2023r. w porównaniu z rokiem 2022 wzrosła liczba osób korzystających z pomocy psychologicznej (z 191 do 214), wzrosła również liczba konsultacji/spotkań terapeutycznych (z 1232 do 1302). Pomoc psychologiczna, w szczególnych przypadkach, udzielana jest poza siedzibą PIK, np.

w miejscu zamieszkania - czyli w naturalnym, codziennym środowisku, w szkole – gdzie możliwe jest podjęcie natychmiastowej współpracy na rzecz poprawy sytuacji ucznia, w siedzibie innych działów MOPR – w sytuacji trudności klienta w poruszaniu się (osoby chore, starsze, samotni opiekunowie dzieci).

W 2023 roku w ramach działań Punktu Interwencji Kryzysowej prowadzona była również metodyczna, pogłębiona praca socjalna w rodzinach, w których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”. W 2023 roku pracownicy socjalni zajmujący się przeciwdziałaniem przemocy domowej (3 osoby), będący jednocześnie członkami najpierw grupy roboczej, potem grupy diagnostyczno – pomocowej świadczyli pracę socjalną w 160 rodzinach.

Od 2019r. prowadzone jest również mieszkanie treningowe. Mieszkanie to przeznaczone jest dla osób, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej ze względu na przemoc domową lub w wyniku zdarzeń losowych, i które zamieszkują na terenie Piekar Śląskich. Celem nadrzędnym utworzenia mieszkania treningowego jest zapewnienie bezpieczeństwa osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i zapobieganie przechodzenia kryzysu w stan chroniczny. W 2023r. ze schronienia w mieszkaniu chronionym skorzystało 7 osób tj. 2 rodziny z dziećmi oraz 1 osoba samotna (dla porównania: w 2019r. łącznie 5 osób, w 2020r. – 8 osób, w 2021r. – 20 osób, w 2022r. - 5 osób).

W 2023r. pracownicy Punktu Interwencji Kryzysowej udzielili wsparcia i pomocy 22 rodzinom pochodzącym z Ukrainy, które przybyły na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Na rzecz uchodźców z Ukrainy przebywających na terenie miasta Piekary Śląskie udzielano pomocy w formie pracy socjalnej, której celem była nauka funkcjonowania w nowych warunkach. Ponadto rodzinom ukraińskim przekazano zebraną pomoc rzeczową (odzież, artykuły higieniczne i szkolne). Pracownicy PIK (2 osoby) prowadziły nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego małoletniego obywatela Ukrainy, który w związku z konfliktem zbrojnym przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osób dorosłych odpowiedzialnych za niego zgodnie z prawem obowiązującym w Rzeczypospolitej. Na terenie Miasta Piekary Śląskie od początku inwazji Rosji na Ukrainę Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach ustanowił 19 opiekunów tymczasowych, którzy sprawują opiekę nad 28 małoletnimi dziećmi.

W 2023r. w Punkcie Interwencji Kryzysowej organizowane były zajęcia z nauki języka polskiego dla obywateli Ukrainy. Łącznie w 2023r. odbyło się ponad 36 spotkań. Zajęcia organizowane były w zależności od potrzeb raz lub dwa razy w tygodniu w wymiarze 2 godzin zegarowych. Z powyższych zajęć skorzystało 23 obywateli Ukrainy.

3. Dodatkowe działania pracowników PIK w 2023 roku

W 2023 roku pracownicy PIK:

- 1) Zaktualizowali po raz kolejny lokalny poradnik dla osób doświadczających przemocy „Wiem Gdzie”.

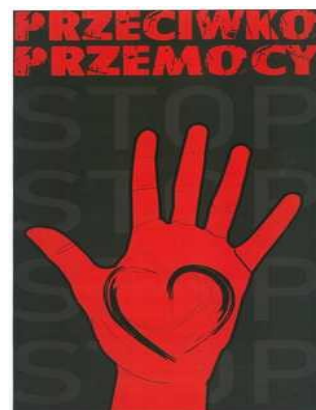
Zdjęcie 219. Poradnik - broszura informacyjna

2) Zorganizowali po raz kolejny szkolenia dla członków grup Zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno – pomocowych ds. przeciwdziałania przemocy domowej, powoływanych w ramach procedury „Niebieskie Karty”. (Szkolenie pod nazwą szkolenie pod nazwą „Przeciwdziałanie przemocy domowej - analiza zmian”). W szkoleniu wzięli udział pracownicy MOPR, funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pedagodzy szkolni, kuratorzy i przedstawiciele ochrony zdrowia.

3) Zorganizowali konkurs plastyczny dla uczniów szkół ponadpodstawowych pod nazwą „PRZEMOC I UZALEŻNIENIA – jak przeciwdziałać i pomagać” – wrzesień - październik (udział wzięło 22 uczniów).

Zdjęcie 220. Plakat promujący konkurs plastyczny

Zdjęcie 221-223 . Nagrodzone prace plastyczne

4) Zorganizowali miejską konferencję pod nazwą „PRZEMOC I UZALEŻNIENIA – jak przeciwdziałać i pomagać” - 29 listopada (udział w konferencji wzięło 150 osób)

Zdjęcie 224 . Plakat promujący konferencję „PRZEMOC I UZALEŻNIENIA – jak przeciwdziałać i pomagać”

Zdjęcie 225-234. Konferencja „PRZEMOC I UZALEŻNIENIA- jak przeciwdziałać i pomagać”

VIII. DZIAŁ POMOCY OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM

1. Rehabilitacja Społeczna Osób Niepełnosprawnych

Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym realizuje zadanie z zakresu rehabilitacji społecznej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w niżej wymienionym zakresie:

- 1) dofinansowanie kosztów uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusie rehabilitacyjnym,
- 2) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- 3) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- 4) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (wnioski składane przez organizacje pozarządowe),
- 5) dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika,
- 6) dofinansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej (zgodnie z umową nr 1/WTZ/06),
- 7) realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.
- 8) realizacja programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” Dostępne mieszkanie,
- 9) realizacja programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” Mieszkanie dla absolwenta.

W 2023r. w zakresie rehabilitacji społecznej zrealizowano następujące zadania:

- 5) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- 6) dofinansowanie kosztów uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusie rehabilitacyjnym,
- 7) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- 8) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- 9) dofinansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej (zgodnie z umową nr 1/WTZ/06),
- 10) realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.

2. Bariery w komunikowaniu się, techniczne i architektoniczne 2023r.

W 2023r. w ramach powyższego zadania zostało złożonych 39 wniosków z czego dofinansowano 31 wniosków na kwotę 122 339,74 zł. (22 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 4 osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, 5 dzieci).

W 2022r. w ramach ww. zadania dofinansowano 25 wniosków (dorośli - 24 wniosków, dzieci - 1 wniosek).

W 2023r. na likwidację barier architektonicznych zostało złożonych 11 wniosków, z czego dofinansowano 4 wnioski na kwotę 40 000,00 zł, 3 wnioski – rezygnacja wnioskodawcy, 4 wnioski – odmówiono ze względu na niewystarczające środki otrzymane z PFRON.

W 2022r. na likwidację barier architektonicznych zostało złożonych 7 wniosków, z czego dofinansowano 1 wniosek.

W 2023r. w ramach zadania dofinansowanie do likwidacji barier technicznych zostało złożonych 21 wniosków, z czego dofinansowano 20 wniosków na kwotę 74 399,74 zł, 1 wniosek – rezygnacja.

W 2022r. w ramach zadania dofinansowanie do likwidacji barier technicznych zostało złożonych 18 wniosków, z czego dofinansowano 17 wniosków.

W 2023r. w ramach zadania dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się zostało złożonych 7 wniosków, z czego dofinansowano 7 wniosków na kwotę 7 940,00 zł.

W 2022r. w ramach zadania dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu zostało złożonych 8 wniosków, z czego dofinansowano 7 wniosków.

3. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze 2023r.

W 2023r. w ramach powyższego zadania złożono 184 wnioski z czego dofinansowano 112 wniosków na kwotę 323 426,84 zł. w tym: dla dzieci dofinansowano 11 wniosków na kwotę 44 755,30 zł, a dla dorosłych 101 wniosków na kwotę 278 671,54 zł (39 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 36 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, 26 osób ze lekkim stopniem niepełnosprawności),
- 71 wniosków – odmówiono ze względu na niewystarczające środki otrzymane z PFRON, 1 wniosek – odmówiono z powodu przekroczenia dochodu.

W 2022r. na powyższe zadanie zostało złożonych 202 wnioski, a dofinansowano 139 wniosków (dorośli – 116 wniosków, dzieci – 23 wnioski).

4. Dofinansowanie kosztów uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusie rehabilitacyjnym 2023r.

W 2023r. w ramach powyższego zadania zostało złożonych 193 wnioski, z czego dofinansowano 107 wniosków na kwotę 232 909,67 zł., w tym: dla dzieci (wraz z opiekunami) dofinansowano 8 wniosków na kwotę 20 467,00 zł, a dla dorosłych 99 wniosków (wraz z opiekunami) na kwotę 212 442,67 zł (46 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 53 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności).

- 16 wniosków – rezygnacja wnioskodawcy, 70 wniosków – odmówiono ze względu na niewystarczające środki otrzymane z PFRON

W 2022r. w ramach powyższego zadania zostało złożonych 193 wniosków a dofinansowano 114 wniosków (dorośli – 96 wniosków, dzieci – 18 wniosków).

5. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych 2023r.

W 2023r. zostało złożonych przez organizacje pozarządowe 10 wniosków, z czego dofinansowano 7 wniosków na kwotę 9 756,44 zł., 3 wnioski – rozpatrzono negatywnie.

Natomiast w 2022r. zostało złożonych przez organizacje pozarządowe 14 wniosków, z czego dofinansowano 7 wniosków, 7 wniosków rozpatrzono negatywnie.

	2022 [zł]	2023 [zł]
Ogółem przyznano	2 520 090,00	2 960 708,00
Rehabilitacja zawodowa (kwota przydzielona uchwałą Rady Miasta Piekary Śląskie)	0,00	60 000,00
Rehabilitacja społeczna (kwota przydzielona uchwałą Rady Miasta Piekary Śląskie)	2 520 090,00	2 900 708,00
w tym WTZ	1 942 200,00	2 212 200,00
Rehabilitacja społeczna z wyłączeniem WTZ	577 890,00	688 508,00

Tabela 12. Informacja o wysokości przyznanych środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla miasta Piekary Śląskie w latach 2022 – 2023

Podsumowując w roku 2023 dofinansowano 63,45% spośród złożonych wniosków na powyższe zadania, natomiast w 2022r. dofinansowano 64,47% wniosków.

W roku 2023 w stosunku do 2022r. dofinansowano mniej wniosków o 1,02 %.

Powyższe zmniejszenie wynika z faktu, iż zgodnie z przepisami prawa zwiększyły się kwoty dofinansowań.

6. Pilotażowy program „Aktywny samorząd” 2023r.

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

W 2023r. w ramach powyższego zadania zostało złożonych 57 wniosków z czego dofinansowano 51 wniosków na kwotę 214.236,93 zł., w tym:

MODUŁ I

Obszar A – likwidacja barier transportowych:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu – 1 wniosek na kwotę 7 820,00 zł.
- Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy – 2 wnioski na kwotę 4 620,00 zł.

Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych, - 3 wnioski na kwotę 23 119,25 zł.
- Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania – 1 wniosek – 2 200,00 zł.
- Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy, - 1 wniosek na kwotę 5 399,98 zł.

Obszar C – likwidacji barier w poruszaniu się:

- Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, - 4 wnioski na kwotę 15 350,00 zł.
- Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości – 1 wniosek – 27 500,00 zł.

Obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką).

Pomoc adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, którzy są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka 2 wnioski – 12 037,50 zł.

MODUŁ II

Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym - 36 wniosków na kwotę 116 190,20 zł.

W 2022r. w ramach ww. programu zostało złożonych 55 wniosków, z czego dofinansowano 54 wnioski.

IX. KADRA POMOCY SPOŁECZNEJ I SZKOLENIA PRACOWNIKÓW

Na koniec 2023r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie zatrudnionych było 180 pracowników, z tego pracę socjalną bezpośrednio w środowisku świadczyło 39 pracowników socjalnych, 13 asystentów rodziny, 1 asystent osoby niepełnosprawnej, 3 specjalistów pracy z rodziną, 2 specjalistów reintegracji zawodowej, 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz 3 psychologów.

W 2023r. doświadczenie zawodowe na stażu zdobywało 8 osób, z tego po zakończonym stażu 4 osoby zostały zatrudnione w tutejszym Ośrodku na czas określony.

Prawidłowa i sprawna realizacja zadań nałożonych na MOPR, a także ciągłe zmiany w przepisach prawa, wymagają systematycznego doskonalenia pracowników. W związku z powyższym w 2023r. w różnego typu szkoleniach uczestniczyło 165 pracowników. Ogólny koszt poniesiony na szkolenia w 2023r. to kwota 13 364,76 zł.

1) Zakres szkoleń obejmował w szczególności następujące obszary tematyczne:

- 1) zasady przetwarzania danych osobowych,
- 2) komunikacja z nastolatkiem,
- 3) superwizja,
- 4) dodatek gazowy,
- 5) rola i zadania asystenta rodziny w obszarze zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i reintegracji rodziny, współpraca multiprofesjonalna,
- 6) Akademia Edukacji Finansowej – szkolenia dla pracowników pomocy społecznej II edycja,
- 7) Warsztaty „Sami-Dzielni! Nowe standardy usług mieszkalnictwa wspomaganego dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi”,
- 8) umowy o zamówienia publiczne – podstawowe zagadnienia,
- 9) lokalny plan rozwoju usług społecznych – liderzy deinstytucjonalizacji,
- 10) podejmowanie decyzji zawodowych przez młodzież i osoby dorosłe – formy i metody wsparcia. Nowatorskie działania instytucji edukacyjnych, reintegracji społecznej i zawodowej oraz służb zatrudnienia na rzecz osób podejmujących aktywność zawodową,
- 11) prawo pracy w Ośrodku Pomocy Społecznej – rewolucyjne zmiany w 2023 roku,
- 12) wykluczenie nierzetelnego wykonawcy z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego,
- 13) dodatki mieszkaniowe 2023 – aktualne problemy,
- 14) przeciwdziałanie przemocy domowej – rewolucyjne zmiany 2023,
- 15) system przeciwdziałania przemocy w rodzinie w świetle nowych uregulowań prawnych,
- 16) interdyscyplinarność warunkiem skutecznej pomocy – przemoc w rodzinie z problemem alkoholowym,
- 17) trening Kontrolowania Złości, Agresji i Emocji Trudnych – jak efektywnie rozwijać u dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych umiejętności związane z zarządzaniem i kontrolą emocji trudnych,
- 18) dialog w rodzinie czy rodzina w dialogu,
- 19) stypendia szkolne 2023/2024,
- 20) pomoc społeczna 2023,
- 21) ubezpieczenia ZUS oraz zasiłki wraz ze zmianami w 2023 roku,

- 22) świadczenia rodzinne 2023/2024,
- 23) doręczenia elektroniczne w podmiotach publicznych,
- 24) świadczenie wspierające a świadczenie pielęgnacyjne – rewolucyjne zmiany,
- 25) praca z osobami stosującymi przemoc w rodzinie,
- 26) praca z osobami stosującymi przemoc w rodzinie / różne formy doskonalenia zawodowego z obszaru profilaktyki rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 27) „Seksualność dzieci i młodzieży”,
- 28) „Rodzicielstwo, wychowanie i tworzenie środowisk skoncentrowanych na rozwiązaniach”.

Maciej Gazda
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Piekarach Śląskich